

CAPITOLUL I.

CREDINȚA ÎN DESTIN ESTE UNUL DINTRE PRINCIPIILE DE BAZĂ ALE CREDINȚEI (USUL AL-IMAN)

Credința în destin este unul dintre principiile de bază ale credinței, fără de care aceasta rămâne incompletă. Muslim a relatat de la 'Umar ibn Khattaab (Allah să fie mulțumit de el!) cum îngerul Gavriil l-a întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) despre credință, iar acesta i-a răspuns: **„Această credință înseamnă să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în Trimișii Săi și să crezi în destinul divin (qadar), cu binele și cu răul său.”** El (îngerul Gavriil) a zis: „Ai grăit adevărul.”

Există multe texte care vorbesc despre destinul dat de Allah sau despre porunca de a crede în destin. Aceste texte includ următoarele versete:

„Și Noi am creat toate lucrurile bine întocmite.” (Coran 54: 49);

„Porunca lui Allah este o hotărâre hărăzită.” (Coran 33: 38);

„Însă Allah a voit să îplinească un lucru ce trebuia împlinit...” (Coran 8: 42);

„Și a creat toate lucrurile și le-a orânduit cu bună rânduială.” (Coran 25: 2);

„Laudă numele Domnului tău Cel Preaînalt [Al-'A'la] Care a creat și a plămădit și care a orânduit și a călăuzit, care a făcut să se ivească pășunea...” (Coran 87: 1-4).

Muslim a relatat în *Sahih* de la Taawus: „I-am cunoscut pe unii dintre companionii Trimisului lui Allah care au spus că totul se întâmplă prin destin. El a spus că l-a auzit pe 'Abdullah ibn 'Umar zicând: «Totul se întâmplă prin destin, chiar și ingeniozitatea și neajutorarea sau neajutorarea și ingeniozitatea.»”

Muslim a mai relatat de la Abu Hurayrah (Allah să fie mulțumit de el!): „Politeiștii din tribul Qurayș au venit și au discutat cu Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) despre destin, apoi următoarele cuvinte au fost revelate:

«În Ziua aceea vor fi târâți în Foc cu fețele lor în jos [și li se va zice]: 'Gustați voi

atingerea Iadului' Și Noi am creat toate lucrurile bine întocmite.» (Coran 54: 48-49).”

Există multe texte asemănătoare. Textele ce vorbesc despre cunoașterea, puterea, voința și creația lui Allah fac referire și la porunca Sa. Credința în destin include credința în cunoașterea, voința și creația lui Allah, așa cum vom vedea mai jos.

Din punct de vedere lingvistic, după cum a declarat Raaghib al-Asfahaani, conform relatării de la Ibn Hajar al-'Asqalaani, cuvântul *destin* implică abilitatea sau puterea și obiectul acelei abilități, existent în cunoașterea lui Allah.

Allah Preaînaltul are putere absolută (*qudrah*), iar puterea Sa se manifestă sub toate formele. Printre Numele Sale (Mărit și Preamărit fie El!) se află și numele *Al-Qaadir* (Cel Abil), *Al-Qadiyr* (Atotputernicul) și *Al-Muqtadir* (Omnipotentul, Cel Care poate să facă orice). Puterea (*qudrah*) este unul dintre Atributele Sale.

Al-Qaadir este participiul activ al verbului *qadara yaqdiru*. *Al-Qadiyr* este o formă intensivă, însemnând Cel Care face ce vrea în conformitate cu înțelepciunea Sa – nici

mai mult, nici mai puțin. Astfel, nimeni nu este demn de acest nume cu excepția lui Allah, fie El preamărit și slăvit! Allah Preaînaltul spune:

„Ba da, El este cu putere peste toate.” (Coran 46: 33).

Al-Muqtadir este participiul activ al verbului *aqtadara* și are o semnificație mai puternică decât *qadiyr*. De exemplu, Allah spune:

„Într-un loc al adevărului, lângă un Stăpânitor Atotputernic.” (Coran 54: 55).

Imam Ahmad (Allah să aibă milă de el!) a fost întrebat despre destin. Acesta a spus: „Destinul este puterea lui Allah.”

Ibn al-Qayyim a spus: „Imam Ahmad a spus că destinul este puterea lui Allah, iar lui Ibn 'Aqiyl i-a plăcut foarte mult acest comentariu. Ibn 'Aqiyl a spus: «Acesta este un indicator al cunoștințelor vaste și precise ale lui Ahmad în ce privește principiile de bază ale religiei (*usul ad-diyin*). Abu'l Wafaa' a menționat că negarea acestei afirmații înseamnă negarea puterii lui Allah de a crea și de a hotărî acțiunile supușilor Săi.”

Astfel, cei care neagă destinul neagă puterea lui Allah. Șeikhul Islamului, Ibn

Taymiyah (Allah să aibă milă de el!), a spus: „Cine nu acceptă părerea predecesorilor pioși nu acceptă nici faptul că Allah deține puterea sau că El este Atotputernic, precum fac cei din secta *Jahamiah* și susținătorii lor sau cei din secta *Mu'tazilah* (ambele secte susțin noțiunea de destin, dar spun că omul este obligat de destin să facă ceea ce face) și cei care neagă în totalitate noțiunea de destin. În esență, opinia lor este că Allah nu poate și că El nu deține suveranitatea, deoarece suveranitatea necesită ori putere, ori obiectul puterii, ori ambele. Oricare ar fi cazul, El trebuie să aibă putere și oricine nu crede că El are puterea absolută nu crede că El deține suveranitatea.”

Aceia care neagă destinul neagă monoteismul, întrucât, negând destinul, ei afirmă că Acela care a creat binele este diferit de Cel care a creat răul. Cei din comunitatea musulmană care îmbrățișează această idee spun că păcatele nu se petrec prin Voia lui Allah și mai spun că Allah nici nu are cunoștință de aceste păcate. Ei afirmă că toate faptele oamenilor se realizează fără puterea sau creația Sa. Astfel, ei neagă faptul că Allah are putere absolută și voință supremă. Ibn

'Abbaas a spus: „Destinul reprezintă esența monoteismului. Cine Îl venerează numai pe Allah Atotputernicul și crede în destin, acela își întărește credința monoteistă, iar acela care Îl venerează numai pe Allah, dar nu crede în destin, acela distruge semnificația monoteismului prin necredința sa.”

Savanții musulmani au afirmat în unanimitate că este obligatoriu să crezi în destin. Nu există niciun savant al școlii *Ahl as-Sunnah*, purtătorii de lumină și călăuzire prin întuneric, care să nu susțină afirmația de mai sus.

În comentariul său despre hadisurile ce vorbesc despre destin, în *Sahih Muslim*, An-Nawawi (Allah să aibă milă de el!) a spus: „În toate aceste hadisuri există dovezi clare care susțin punctul de vedere al școlii *Ahl as-Sunnah* privind credința în destin și faptul că toate evenimentele, bune sau rele, benefice sau dăunătoare se întâmplă prin voința și porunca lui Allah Preaînaltul.”

Cu altă ocazie, el a spus: „Dovezile definitive din textele Coranului și din Sunnah și consensul companionilor și al personalităților proeminente ale generațiilor timpurii și târzii se susțin unele pe altele într-

un mod zdrobitor pentru a demonstra că destinul este de la Allah.”

Ibn Hajar (Allah să aibă milă de el!) a spus: „Opinia tuturor predecesorilor pioși este că toate lucrurile se întâmplă prin porunca lui Allah, așa cum El spune:

**«Și nu sunt lucruri ale căror
hambare să nu se afle la Noi și pe care Noi
să nu le trimitem cu măsură anumită. »**
(Coran 15: 21).”

CAPITOLUL II.

O SCURTĂ PREZENTARE A PREDESTINĂRII

Credința în destin este unul dintre principiile de bază ale credinței. Coranul și Sunnah explică noțiunea de destin; Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus că îndeplinirea faptelor și ducerea lor la bun sfârșit este parte din destin și nu contrazice această noțiune. El a atenționat comunitatea musulmană în legătură cu cei care nu cred în destin sau care transformă destinul într-un pretext pentru a se sustrage de la poruncile islamice.

Într-o zi, când Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a ieșit afară, s-a înfuriat cumplit văzându-și companionii discutând despre predestinare; era atât de furios, încât fața i s-a înroșit puternic, de parcă o rodie îi fusese stoarsă pe ea. El a spus: **„Asta v-a fost poruncit vouă să faceți? Pentru asta am fost eu trimis la voi? Oamenii de dinaintea voastră au fost distruși atunci când au discutat despre**

acest lucru. Vă sfătuiesc să nu discutați despre acest lucru.”

Companionii (Allah să fie mulțumit de ei!) au răspuns afirmativ la îndemnul Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Nu se cunoaște dacă vreunul dintre ei s-a mai contrazis vreodată în privința destinului, fie în timpul vieții Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), fie după moartea sa.

Nu se relatează dacă vreun musulman a mai discutat despre destin în timpul califilor cei dreți – Abu Bakr, 'Umar și 'Uthmaan (Allah să fie mulțumit de ei toți!). Singurul lucru care a fost relatat este faptul că Abu 'Ubaydah 'Amir ibn al-Jarraah nu a fost de acord cu gestul lui 'Umar care a plecat înapoi cu oamenii și nu a intrat în Siria, atunci când ciurma s-a răspândit acolo. El i-a zis lui 'Umar ibn Khattaab: „O, Emir al credincioșilor, fugi de hotărârea lui Allah?” 'Umar i-a răspuns: „Tocmai tu îmi zici asta, o, Abu 'Ubaydah? Da, fugim de hotărârea lui Allah către hotărârea lui Allah. Oare nu vezi că, dacă ai avea o cămilă și ai ajunge cu ea la o vale unde sunt două parcele de pământ, una fertilă și verde, iar cealaltă uscată și aridă, și ai lăsa cămila să

pască pe cea verde, ai face acest lucru prin hotărârea lui Allah, iar dacă ai îndemna-o să pască pe parcela uscată, ai face acest lucru tot prin hotărârea lui Allah?”

Laalkaa'î a relatat că 'Umar ibn al-Khattaab s-a adresat poporului în Al-Jaabiyah (în Siria), spunând: „Pe cel pe care Allah îl rătăcește nimeni nu îl mai poate călăuzi.” În fața lui se afla un preot creștin care a zis: „Allah nu a rătăcit pe nimeni.” Când 'Umar a repetat afirmația, preotul a început să își perieze îmbrăcămintea în semn de protest față de cuvintele sale. După ce cuvintele lui i-au fost traduse, 'Umar a spus: „Tu minți, dușman al lui Allah! Pentru că într-adevăr Allah te-a creat și El te-a rătăcit, apoi El te va face să mori și te va trimite în Iad cu voia Sa. Allah a creat tot ceea ce există și, când l-a creat pe Adam, i-a înșirat pe toți urmașii săi în mâna Sa și a hotărât care dintre ei vor fi dintre oamenii Paradisului și ce anume vor face, și care dintre ei vor fi dintre oamenii Iadului și ce anume vor face. Apoi El a spus: **«Aceștia sunt pentru aceasta, iar aceștia sunt pentru aceasta.»** Iar oamenii s-au împrăștiat fără a mai dezbate predestinarea.”

Primul om care a discutat despre destin a fost un bărbat din Basrah, un băcan pe nume Sansawayh. Al-Awzaa'i a relatat: „Primul om care a vorbit despre destin a fost un bărbat din Irak, pe nume Sawsan. Acesta a fost un creștin care s-a convertit la Islam, apoi a revenit la Creștinism. Ma'bad Al-Juhani a învățat de la el, iar Ghiylaan a învățat de la Ma'bad.”

Yunus ibn 'Ubayd a relatat: „Am ajuns în Basrah și nu existau qadariți acolo, cu excepția lui Sansawayh, a lui Ma'bad Al-Juhani și a încă unei persoane blestimate din Bani'Awaafah.”

Muslim a relatat de la Buraydah ibn Yahya ibn Ya'mar: „Prima persoană care a vorbit despre destin în Basrah a fost Ma'bad Al-Juhani.” Buraydah a relatat că Ma'bad și cei care erau cu el pretindeau că nu există destin și că totul se întâmplă fără să fie hotărât.

Companionii, contemporanii acelor timpuri, printre care Abdullah ibn Umar, Ibn Abbaas, Waathilah ibn Al-Asqa, Jaabir ibn Abdullah, Abu Hurayrah și Anas ibn Maalik, au lansat un război împotriva celor care susțineau această idee. Mai târziu, această

opinie a fost preluată de la Ma'bad de către liderii sectei *Mu'tazilah* printre care se aflau Waasil ibn Ataa, Amar ibn Ubayd și Ghiyłaan Ad-Dimaşqi.

Waasil ibn Ataa, liderul sectei mutazilite (*Mu'tazilah*), a pretins că răul nu poate fi atribuit lui Allah, pentru că Allah este Înțelept și ar fi incorect să afirmi că El ar vrea că robii Lui să facă vreodată ceva diferit de ceea ce El le-a poruncit sau că El ar hotărî ca ei să facă vreodată ceva, orice, și apoi să îi pedepsească pentru acest lucru. Acesta a declarat în scrierile sale că omul comite fapte bune sau rele, crede sau nu crede, ascultă sau nu ascultă din proprie inițiativă și că Allah este cel care îl răsplătește pentru faptele sale și îi permite să facă toate acestea.

Al-Nazzaam, un membru al sectei mutazilite (*Mu'tazilah*), a afirmat că nu Îl putem descrie pe Allah ca având puterea de a crea răul și păcatul; acest lucru nu este posibil pentru Allah.

Acesta este grupul căruia savanții noștri i-au acordat numele de *Al-Qadariyah*. „Ei au fost numiți așa, pentru că susțin că omul are puterea (*qudrah*) de a-și iniția propriile acțiuni în mod independent de Allah

și neagă faptul că lucrurile se întâmplă prin hotărârea și voința (*qadaa*) lui Allah. Bazându-se pe viziunea lor greșită, ei înșiși i-au numit la fel pe oamenii care călăuzeau spre calea cea bună, spunându-le: «Voi sunteți *Qadariyah*, pentru că voi credeți că totul se întâmplă prin porunca lui Allah și, de aceea, voi meritați acest nume mai mult decât noi.»

În comentariul său asupra cărții *Sahih Muslim*, An-Nawawi a spus: „Unii dintre *Qadariyah* au zis: „Noi nu suntem *Qadariyah*, voi sunteți *Qadariyah*, pentru că voi credeți în destin.” Ibn Qutaybah și Imamul (adică Imamul Al-Juwayni) au spus: „Acesta este un argument fals și prostesc din partea acelor oameni ignoranți, pentru că adepții adevărului Îi atribuie tot ceea ce fac lui Allah Preaînaltul; Lui Îi sunt atribuite destinul și faptele, în timp ce acești oameni ignoranți își atribuie lor înșiși ceea ce fac și pretind că acestea le aparțin. Acela care pretinde că un lucru îi aparține și își atribuie acel ceva este mai îndreptățit să fie numit după acel ceva decât cel care atribuie acel lucru altcuiva și afirmă că lucru acela nu îi aparține.”

Într-un hadis autentic s-a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui

Allah fie asupra sa!) i-a numit pe *Qadariyah* „magii” (zoroaștrii) acestei comunități. Hadisul este relatat de către Abu Dawud în *Sunan* și de către Al-Hakim în *Al-Mustadrak* și este considerat *sahih* conform condițiilor celor doi învățați, Bukhari și Muslim, dacă este dovedit faptul că Abu Hazim l-a auzit de la Ibn 'Umar.

Acest grup este descris ca reprezentând „magii” acestei comunități, deoarece „qadariții credeau, la fel ca și magii, în două origini, lumină și întuneric. Ei pretindeau că binele vine din lumină, iar răul vine din întuneric; în consecință, erau dualiști. În același fel, qadariții Îi atribuie lui Allah binele, iar răul, în viziunea lor, trebuie atribuit oricui în afară de El. Dar Allah Preaînaltul este Creatorul binelui și al răului în aceeași măsură și nimic nu se poate întâmpla fără Voia Sa. Deci ambele Îi sunt atribuite, în sensul că El le-a creat, și sunt atribuite oamenilor care le împlinesc, în sensul că ei le îndeplinesc și le merită.”

La sfârșitul perioadei omeiyyade (*Umayyah*) au apărut grupuri care pretindeau că omul este constrâns, neavând posibilitatea de a face tot ceea ce vrea, și nu are nicio putere de decizie. Unii dintre ei pretindeau că

individul are o oarecare putere de decizie, dar că aceasta ar fi zadarnică. Prima persoană care a afirmat acest lucru a fost Al-Jahm ibn Safwaan; din această inovație s-au format un număr de credințe inacceptabile și multe deviații de la adevăr.

Acest crez s-a răspândit în comunitatea musulmană și a fost adoptat de mulți adoratori asceți și sufiți. Dacă secta precedentă era mai apropiată de magi, aceasta era mai apropiată de politeiștii (*mușrikiyn*) care spuneau:

„De ar fi voit Allah, nu I-am fi făcut asociați [la care să ne rugăm] nici noi, nici părinții noștri și nici nu am fi oprit nimic [cu excepția Voinței Sale].” (Coran 6: 148).

Grupul din urmă se află într-o situație mai proastă decât precedentul, deoarece primul respecta poruncile și prohibițiile islamice, dar afirma că faptele oamenilor nu au fost create de Allah. Această ultimă sectă, deși credea în destin, îl folosea drept pretext și dovadă pentru a nega importanța poruncilor și prohibițiilor islamice.

CAPITOLUL III.

DEFINIȚIA VOINȚEI DIVINE ȘI A PREDESTINĂRII

1. Definiția predestinării

Rădăcina cuvântului *qadar* este *qadara*. În arabă, se spune „*Qadartu aș-șay'a qadrūn* (sau *qadran*) / am evaluat acest lucru”, dacă se cunoaște cantitatea sau alte atribute.

În arabă, *qadar* este folosit cu sensul de judecată, poruncă, destin final. *Taqdiyr* înseamnă să te gândești la cum vei rezolva lucrurile.

În sens tehnic, *qadar* înseamnă „ceva despre care se știe dinainte, unul dintre lucrurile scrise de *calem* atunci când a scris tot ceea ce urma să se întâmple pentru tot restul eternității, când Allah a hotărât toate acțiunile creațiilor Sale și ceea ce urma să se întâmple, înainte de a se întâmpla. El știa că aceste lucruri se vor întâmpla într-un anumit moment pe care numai El îl cunoaște și pe anumite căi, în modul în care Allah a hotărât.”

Ibn Hajar a spus în definiția sa: „Se face referire la faptul că Allah știe cum vor fi lucrurile și când se vor întâmpla, înainte ca El să le înceapă. Apoi, El creează ceea ce știa că va urma să se întâmple. Astfel, tot ceea ce se întâmplă provine din cunoașterea, voința și puterea Sa.”

Relatând de la Aș'aryiah, As-Safaaruni a spus: „Destinul înseamnă că Allah dă viață lucrurilor într-o anumită manieră cu privire la esența și calitățile aceluia lucru și în conformitate cu ceea ce știa dinainte și cu ceea ce a fost scris de *calem*.”

Aceste definiții sunt similare. Ele indică faptul că predestinarea include două lucruri:

1. Cunoașterea eternă a lui Allah prin care El a decis că va crea tot ceea ce va dori să existe și prin care El a specificat calitățile tuturor lucrurilor pe care dorea să le creeze. Allah a scris toate aceste lucruri în *Al-Lauh Al-Mahfuz*. Deci cerurile și pământul, dimensiunile lor, modul în care se formează, tot ceea ce există între ele și în ele, toate aceste lucruri sunt păstrate în detaliu în *Al-Lauh Al-Mahfuz*.

2. Orice a creat Allah Atotputernicul ar trebui să existe în conformitate cu ceea ce se știa dinainte și cu ceea ce a fost scris de condeiul Său. Tot ceea ce se întâmplă în realitate este identic cu acea cunoaștere anterioară. Predestinarea este o denumire generală ce se referă la cunoașterea anterioară a lui Allah și la ceea ce El a creat în conformitate cu acea cunoaștere.

Imam Aș-Șaafa'i (Allah să aibă milă de el!) a fost întrebat despre destin, iar el a răspuns în versuri:

„Tot ceea ce vrei Tu se întâmplă, chiar dacă eu nu vreau să se întâmple aceasta.

Tot ce vreau eu să se întâmple nu se întâmplă, dacă Tu nu voiești.

Tu ai creat omenirea în conformitate cu cunoașterea Ta și conform

Cunoașterii Tale, tinerii și bătrânii acționează.

L-ai binecuvântat pe acesta și l-ai părăsit pe acela; l-ai ajutat pe acesta, iar pe acela nu.

Unii dintre ei sunt blestemați, alții sunt binecuvântați; unii sunt urâți, iar alții sunt frumoși.”

2. Definiția voinței divine

Voința divină înseamnă: decizie, poruncă, judecată. Voința divină este menționată în mod frecvent în relatările Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Semnificația de bază se referă la *decizie*. Verbul *qadaa' yaqdiy* și cuvintele *qadaa'* și *qaadi* (judecător) sunt folosite când se face referire la lucruri care implică în mod necesar luarea unor decizii și judecări. Voința divină implică realizarea unui lucru în mod corect, încheindu-l. Astfel, se transmite și însemnătatea creării.

Az-Zuhri a spus că, în limba arabă, voința divină are mai multe înțelesuri. Termenul este folosit cu sensul de a completa și a termina ceva; tot ceea ce este făcut în mod corect, terminat, împlinit devine obligatoriu, este știut ori este făcut. Toate aceste sensuri se pot găsi în relatări.

Există două puncte de vedere în privința diferenței dintre predestinare și voința divină:

1. Voința divină înseamnă cunoașterea de dinainte, conform căreia Allah a creat toate lucrurile și a domnit prin ea din eternitate, iar

predestinare se referă la situația când creația lui Allah există după cum a fost hotărât. Ibn Hajar al-Asqalani (Allah să aibă milă de el!) a afirmat: „Savanții au spus că voința divină reprezintă hotărârea totală și generală a lui Allah pentru eternitate, iar predestinarea se referă la detaliile acestei hotărâri.” În altă parte el a spus: „Voința divină reprezintă hotărârea în termeni generali, pentru eternitate, a lui Allah, iar predestinarea reprezintă modul în care acea hotărâre este aplicată.”

2. Al doilea punct de vedere este total opus primului, adică predestinarea este porunca anterioară, iar voința divină se referă la creație.

Ibn Battaal a spus: „Voința divină se referă la creație.” Acest punct de vedere a fost împărtășit și de către Al-Khattabi. În *Ma'aalim as-Sunan*, el a spus: „Predestinarea este un nume ce a fost hotărât drept rezultat al acțiunilor lui Allah Preaînaltul.” Voința divină, în acest sens, se referă la creație, așa cum spune Allah:

„Și le-a hotărât El să fie șapte ceruri, în două zile...” (Coran 41: 12), adică El le-a creat.

Pornind de la această premisă putem spune că voința divină este un concept mai detaliat decât cel de predestinare, deoarece face referire la timpul când lucrurile au luat ființă. Deci predestinarea înseamnă porunca, iar voința divină se referă la implementarea acelei porunci.

Acest punct de vedere este susținut de multe texte din Coran. Allah spune:

„Acesta-i un lucru [de mult] hotărât!” (Coran 19: 21);

„Aceasta este o hotărâre nestrămutată a Domnului tău.” (Coran 19: 71);

„... și dacă hotărăște un lucru, El spune doar: «Fii!» și acesta este!” (Coran 2: 117).

Voința divină și predestinarea, conform acestui punct de vedere, sunt două lucruri întrepătrunse care nu pot fi separate, pentru că unul dintre ele, predestinarea, reprezintă fundația, iar celălalt, voința divină, reprezintă structura. Cine dorește să le separe distruge toată construcția.

3. Stâlpii credinței în predestinare

Credința în predestinare se bazează pe patru stâlpi (componente esențiale). Cine îi acceptă pe toți deține credința completă în destin. Cine se arată sceptic față de unul sau mai multe aspecte nu deține credința corectă în destin. Cei patru stâlpi sunt:

1. Credința că știința lui Allah este atotcuprinzătoare;
2. Credința că Allah a scris în *Al-Lauh Al-Mahfuz* tot ceea ce va urma să se întâmple până în Ziua Judecării;
3. Credința în voința irezistibilă și puterea perfectă a lui Allah; ceea ce voiește El se întâmplă, iar ceea ce nu voiește El nu se întâmplă;
4. Credința că Allah a creat tot ceea ce există și că El nu are niciun partener în creația Sa. Vom discuta în continuare detaliat despre aceste patru principii.

Primul stâlp. Credința în cunoașterea atotcuprinzătoare a lui Allah.

Acest principiu important este menționat în mod frecvent în Cartea lui Allah

și în Sunnah Trimisului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Cunoașterea lui Allah cuprinde toate lucrurile; El știe ce a fost și ce va urma să fie; în privința a ceea ce nu s-a întâmplat, dacă ar fi să se întâmple, El ar ști cum ar fi. El știe ce există și ce nu există, ce este posibil și ce este imposibil.

Allah știe cât vor trăi supușii Lui, câtă avere vor avea, circumstanțele vieții lor, mișcările lor, dacă sunt blestemați sau binecuvântați. El știe care dintre ei sunt oamenii paradisiului și care sunt oamenii iadului, dinainte de crearea lor și a cerurilor și pământului.

Toate acestea sunt legate de știința Sa și de faptul că El este Atoateștiutor, Atotascultător și Atotvăzător.

Allah Preaînaltul spune:

„El este Allah, afară de care nu este alt Dumnezeu, Atoateștiutorul celor nevăzute și al celor văzute...” (Coran 59: 22);

„... pentru ca să știți că Allah este cu putere peste toate și că Allah cuprinde toate lucrurile cu știința [Sa].” (Coran 65: 12);

„Celui ce știe Necunoscutul nu-I scapă nici măcar greutatea unui fir de colb, nici din ceruri, nici de pe pământ. Și nimic – nici mai mic decât aceasta, nici mai mare – nu există fără să nu fie [înscris] într-o Carte deslușită [Al-Lauh al-Mahfuz].” (Coran 34: 3);

„Cu adevărat Domnul tău îi cunoaște cel mai bine pe aceia care se abat de la calea Lui și El este Cel care-i cunoaște cel mai bine și pe aceia care urmează calea cea dreaptă.” (Coran 16: 125)

„El vă cunoaște cel mai bine, fiindcă El v-a creat pe voi din pământ, precum și atunci când ați fost plămădiți în pântecul mamelor voastre...” (Coran 53: 32).

Allah Preaînaltul ne spune că El știe cum ar fi dacă lucrurile care nu se întâmplă, s-ar întâmpla:

„... și dacă s-ar întoarce [la viața pământească], ar reveni neîndoielnic la cele ce le-au fost oprite...” (Coran 6: 28).

Deci Allah îi cunoaște pe acești mincinoși care, în Ziua Judecății, și-ar dori să

se întorcă pe pământ. El știe, de asemenea, că, dacă le-ar acorda o a doua șansă pe pământ, ei ar reveni la necredința și rătăcirea lor.

Allah Preaînaltul ne spune despre necredincioșii care nu suportă să audă vorbe călăuzitoare:

„Dacă Allah ar ști ceva bun la ei, i-ar face să audă, însă chiar de i-ar lăsa să audă, ei ar întoarce spatele, îndepărtându-se.” (Coran 8: 23).

Allah știe ce se va întâmpla; în situația în care un copil moare la o vârstă fragedă, Allah știe ce ar fi făcut acel copil dacă ar fi ajuns la maturitate înainte să moară.

Bukhari a relatat în *Sahih* de la Ibn Abbaas: „Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost întrebat despre copiii politeiștilor, iar el a răspuns: **«Allah știe cel mai bine ce ar fi făcut ei.»**”

Muslim a relatat că mama credincioșilor, 'Aişah, a spus: „Un băiețel a murit, iar eu am zis: «Este mai bine pentru el. Acum este una dintre păsările mici din Paradis.» Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **«Tu nu știi că Allah a creat Raiul și**

Iadul și că a creat oameni pentru unul și oameni pentru altul?»

Conform unei alte relatări menționate de Muslim, de la 'Aişah: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost chemat să asiste la înmormântarea unui băiat tânăr din tribul Ansar, iar eu am zis: «O, Trimis al lui Allah, este bine pentru el; este una dintre păsările Paradisului. Nu a făcut rău, nu a ajuns la vârsta la care să facă rău.» Acesta a răspuns: **«Nu este așa, 'Aişah, Allah a creat oameni pentru Paradis; El i-a creat pentru acesta pe când ei încă erau în șalele strămoșilor lor. El a creat oameni pentru Iad; El i-a creat pentru acesta pe când ei încă erau în șalele strămoșilor lor.»**»

Aceste hadisuri se referă la faptul că Allah știe ce se va întâmpla cu cei care mor în copilărie, dar nu implică faptul că Allah o să îi trimită în Iad numai din această cauză, fără ca ei să fi greșit cu ceva.

Șeikhul Islamului, Ibn Taymiyah (Allah să aibă milă de el!), a spus despre hadisul legat de copiii politeiștilor – **„Allah știe cel mai bine ce ar fi făcut ei.”**: „Acest lucru înseamnă că Allah știe care dintre ei ar fi fost credincioși și care dintre ei ar fi fost

necredincioși, dacă ar fi ajuns la maturitate.” Apoi el a citat un alt hadis relatat de Abu Hurayrah și preluat de la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!): **„Când Ziua Judecății va sosi, Allah îi va încerca. El le va trimite un mesager la locul de judecată, iar cine îl va asculta va intra în Paradis, iar cine nu îl va asculta va fi trimis în Iad. Apoi, ceea ce Îi este cunoscut lui Allah se va întâmpla, iar El îi va răsplăti în conformitate cu ceea ce s-a întâmplat, adică, cei care au crezut și care nu au crezut, nu îi va judeca doar pe baza științei Sale.”**

Dovezi logice că Allah cunoaște destinul creației Sale dinainte de a o crea

Adevărul este că existența acestui univers și a fiecărei creaturi din el ne indică în mod clar că Allah cunoaște totul dinainte de a crea. „Este imposibil ca El să fi creat lucruri fără ca să le cunoască, pentru că El creează lucruri prin Voința Sa, iar voința are nevoie de o idee preconcepțată despre ceea ce își dorește. Această idee preconcepțată despre lucrul dorit reprezintă cunoașterea aceluia lucru. Deci

actul creației implică voință, iar voința implică cunoaștere, astfel actul creației necesită cunoaștere.”

Mai mult, „ființele create care există în univers au fost create într-o manieră perfectă și corectă, ceea ce implică faptul că Acela care le-a creat trebuie să posede o anumită cunoaștere în ce le privește, pentru că o creație perfectă nu poate fi făcută de cineva care nu are cunoaștere.”

De asemenea, savanții folosesc un tip de analogie pentru a demonstra cunoașterea lui Allah: „Printre creațiile Sale există unele care posedă cunoaștere, iar cunoașterea este un atribut al perfecțiunii, deci este imposibil ca Allah Preaînaltul să nu posede cunoaștere.”

Acest lucru poate fi dovedit prin două modalități:

1. Se poate spune: se știe despre Creator că este perfect în comparație cu creația Sa și se știe că Allah, Cel Care trebuie să Existe nu poate să nu existe este perfect în comparație cu cel care ar putea sau nu să existe (creația). Dacă presupunem că primul posedă cunoaștere, atunci Cel care posedă cunoașterea este perfect. Dacă Creatorul nu ar poseda cunoaștere, atunci ar însemna că

acela care poate sau nu să existe (creația) este perfect în comparație cu El, iar acest lucru este imposibil.

2. Orice tip de cunoaștere pe care o posedă ființa creată provine de la Allah și este imposibil ca Allah, Cel ce a înzestrat aceste făpturi cu anumite atribute ale perfecțiunii, să fie lipsit de perfecțiune; Lui I se cuvine mai mult perfecțiunea decât lor, deoarece, indiferent ce atribute ale perfecțiunii posedă ființele, Creatorului Îi revin mai mult decât lor, iar orice imperfecțiuni nu se regăsesc în ființe, cu atât mai mult Creatorului nu Îi pot reveni, cu atât mai mult El este lipsit de acestea.

Toate aceste dovezi pot fi rezumate în versetul:

„Oare nu le știe pe cele pe care le-a creat, cu toate că El este Binevoitor [și] Atoateștiutor...” (Coran 67: 14).

Cunoașterea posedată de Allah este confirmată de faptul că El ne povestește lucruri înainte ca acestea să se întâmple. Allah Preaînaltul ne-a spus în Cărțile Sale anterioare despre sosirea Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), despre atributele sale, caracterul și semnele

sale, precum și despre caracteristicile comunității sale. În Cartea Sa, Coranul, El a spus că romanii vor fi victorioși în lupta împotriva magilor persani în trei sau nouă ani, iar acest lucru s-a întâmplat.

Există multe previziuni în Coran și Sunnah despre evenimente ce vor veni, ce fac parte din Nevăzut.

Al doilea stâlp. Credința în faptul că Allah a scris totul în *Al-Lauh Al-Mahfuz*.

Textele din Coran și din Sunnah ne indică faptul că Allah a scris totul în *Al-Lauh Al-Mahfuz*. Conform unui hadis relatat de Muslim în *Sahih*, Abdullah ibn 'Amr ibn al-'Aas a spus: „L-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) zicând: **«Allah a scris destinul Creației Sale cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea cerurile și pământul, iar El a spus – Tronul Său se află deasupra apei.»**”

Tirmidhi a relatat: **„Allah a scris destinul tuturor lucrurilor și ființelor cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea cerurile și pământul.”**

În *Sunnah At-Tirmidhi*, Ubaadah ibn as-Saamit relatează că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lui!) a spus: **„Primul lucru pe care l-a făcut Allah a fost condeiul. El a spus: «Scrie!» Condeiul a întrebat: «Ce să scriu?» El a zis: «Scrie destinul a tot ceea ce a fost și ce va fi, în eternitate.»”**

Abu Isa at-Tirmidhi a spus că acesta este un hadis *ghariyb*, cu acest lanț de relatatori.

Al-Lauh Al-Mahfuz (tabla păstrată) în care Allah a scris destinul creației Sale a fost numită în Coran: *Al-Kitab Al-Mubiyn*, *Al-Imam Al-Mubiyn*, *Umm Al-Kitab* și *Al-Kitab Al-Mastur*.

Allah spune:

„Dar acesta este un Coran glorios, pe o Tablă păstrată [de Allah].” (Coran 85: 21-22);

„Oare nu știi că Allah cunoaște ceea ce este în cer și pe pământ? Acestea sunt într-o Carte și acesta este pentru Allah [un lucru] ușor!” (Coran 22: 70);

„... și toate lucrurile le-am numărat într-o carte limpede.” (Coran 36: 12);

„Pe At-Tur! Și pe Cartea scrisă pe un pergament întins!” (Coran 52: 1-3);

„El este la Noi, în Mama Cărții, preainalt și plin de înțelepciune.” (Coran 43: 4).

Al treilea stâlp. Credința că Voința lui Allah este atotcuprinzătoare și că puterea Sa este mare.

Prin acest principiu se afirmă credința că Voința lui Allah este de neoprit, iar puterea Sa este atotcuprinzătoare. Orice dorește Allah Preainaltul să se întâmple se întâmplă, iar ce nu dorește să se întâmple nu se întâmplă. Nimic nu se poate mișca sau opri în ceruri sau pe pământ fără Voința Sa și nimic nu se întâmplă sub stăpânirea Sa în afară de ceea ce dorește El.

Sunt multe texte în care se indică clar acest lucru:

„Dar voi nu puteți voi decât dacă voiește Allah, Stăpânul lumilor.” (Coran 81: 29);

„... și de-am fi pogorât Noi îngerii la ei, și de le-ar fi vorbit lor morții și-am fi adunat Noi dinaintea lor toate cele, ei tot nu ar fi crezut, doar dacă ar fi voit Allah...” (Coran 6: 111);

„Însă dacă Domnul tău ar fi voit, ei nu ar fi putut să o facă...” (Coran 6: 112);

„... și dacă voiește El un lucru, porunca Lui este numai să zică «Fii!» și el este.” (Coran 36: 82);

„Allah pe cine voiește îl duce în rătăcire și pe cine voiește îl duce pe drum drept.” (Coran 6: 39).

Voința atotcuprinzătoare și marea putere a lui Allah se manifestă în ceea ce s-a întâmplat și în ceea ce urmează să se întâmple.

Tot ceea ce Allah hotărăște că se va întâmpla se va întâmpla în mod sigur prin Puterea Sa. Ceea ce Allah nu dorește să se întâmple nu se întâmplă, pentru că El nu dorește, nu pentru că El nu poate să facă acest lucru.

Allah spune:

„... și de-ar fi voit Allah, ei nu s-ar fi războit, dar Allah face ceea ce voiește El.” (Coran 2: 253);

„Dacă ar fi voit Allah, v-ar fi făcut o singură comunitate...” (Coran 5: 48);

„Iar dacă Allah ar voi, i-ar aduna pe calea cea dreaptă!” (Coran 6: 35);

„Dar dacă Allah ar voi, ei nu I-ar face asociați!” (Coran 6: 107);

„... și de-ar fi voit Domnul tău, toți cei de pe pământ ar fi crezut laolaltă!” (Coran 10: 99);

„Nu L-ai văzut pe Domnul tău cum a întins umbra? Și de ar fi voit El, ar fi lăsat-o nemișcată...” (Coran 25: 45).

Există multe alte versete în care se indică faptul că, dacă există ceva ce El nu dorește să se întâmple nu se întâmplă, pentru că El nu voiește, nu pentru că El nu poate să facă acel lucru să se întâmple. Pentru că El poate să facă orice, fie El Mărit și Preamărit!

Al patrulea stâlp. Credința că Allah este Creatorul tuturor lucrurilor.

Textele din Coran și Sunnah afirmă că Allah Preînaltul este Creatorul tuturor lucrurilor. El este Cel care a creat, a format și a adus la ființă creația Sa. El este Creatorul și orice în afară de El este obiectul stăpânirii Sale și al controlului Său și este creat de El:

„Allah este Creatorul tuturor lucrurilor...” (Coran 39: 62);

„Domnul tău este Creatorul [și] Atoateștiutorul.” (Coran 36: 81);

„Laudă lui Allah care a creat cerurile și pământul și a rânduit întunericurile și lumina.” (Coran 6: 1);

„O, voi, oameni! Fiți cu frică de Domnul vostru care v-a făcut dintr-o singură ființă și a făcut din aceasta și pe perechea ei și care a răspândit din cele două [ființe] mulți bărbați și femei!” (Coran 4: 1);

„El este Acela care a creat noaptea și ziua, soarele și luna; și fiecare plutește pe cercul său.” (Coran 21: 33).

Și există multe alte versete asemănătoare.

4. Faptele oamenilor sunt create de Allah și hotărâte de El

Oamenii și faptele lor nu diferă de alte lucruri create când vine vorba de destin. Allah știe deja ceea ce va crea El prin acțiunile robilor Săi și El știe ce vor face ei. El a scris toate acestea în *Al-Lauh Al-Mahfuz*. Allah i-a creat pe ei după cum a voit, iar destinul lor se va împlini. Ei se vor comporta în conformitate

cu voința lui Allah. Cei despre care Allah a poruncit că vor fi binecuvântați vor fi bine îndrumați, iar cei despre care Allah a hotărât că vor fi pierduți se vor rătăci. Allah îi cunoaște pe oamenii ce vor intra în Paradis și îi ajută să adune faptele bune prin care vor intra în Paradis; în același timp, Allah îi cunoaște și pe oamenii Iadului și știe că acțiunile lor îi vor arunca în Iad.

Textele citate mai sus oferă destule dovezi pentru a susține acest punct de vedere și nu mai este nevoie să le repetăm. Dar există și multe alte texte care oferă dovezi clare în legătură cu această chestiune.

Allah spune:

„În vreme ce Allah v-a creat pe voi, precum și ceea ce faceți voi?” (Coran 37: 96);

„... și tot ceea ce au făcut se află [înscris] în cărți...” (Coran 37: 52);

„... și nicio femeie nu rămâne grea și nici nu naște decât cu știrea Lui și niciunuia din cei care au parte de viață lungă nu i se dă mai mult și nu i se scade din viața lui, fără [ca aceasta să fie] într-o carte. Acest lucru este pentru Allah ușor.” (Coran 35: 11);

„Acela pe care îl călăuzește Allah este bine ocârmuit, iar aceia pe care îi duce întru rătăcire sunt pierduți.” (Coran 7: 178);

„Domnul tău este mai bine știutor al acelora care s-au abătut de la calea Sa și El este mai bine știutor al celor care sunt bine călăuziți.” (Coran 16: 125).

Există multe hadisuri, până la nivelul de *mutawaatir*, în care ni se spune că Stăpânul oamenilor știe ce vor face oamenii; El a voit și a poruncit acest lucru – este un aspect prestabilit și neschimbabil. El cunoaște destinul oamenilor, dacă sunt binecuvântați (vor intra în Paradis) sau rătăciți (vor intra în Iad). Dar, în același timp, El ne-a spus că destinul nu reprezintă un motiv pentru ca oamenii să abandoneze lupta. **„Luptați-vă pentru că fiecare om va fi călăuzit să facă acel lucru pentru care a fost creat!”**

Texte care ne indică faptul că Allah a hotărât faptele supușilor Săi

**1. Hadisuri care ne indică faptul că
acel condei care scrie faptele
oamenilor s-a oprit, iar
evenimentele se manifestă în
conformitate**

Muslim a relatat în *Sahih* de la Jabir: „Suraaqah ibn Malik ibn Ju'şam a venit și a spus: «O, Trimis al lui Allah, explică-ne și nouă religia noastră ca și cum de abia acum am fi fost creați. Pentru ce ar trebui să ne străduim astăzi? Pentru ceva pentru care condeiul s-a oprit să scrie și hotărârea a fost luată sau pentru ceva care nu a fost încă decis?» El (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **«Nu. Străduiți-vă pentru ceva pentru care condeiul s-a oprit, iar hotărârea a fost luată.»** Acela a zis: «Atunci de ce să ne mai străduim?» Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a răspuns: **«Străduiți-vă, pentru că fiecare om va primi privilegiile!»**»

Conform unei alte relatări: **„Străduiți-vă pentru că fiecare om va fi îndreptat spre faptele sale.»** Tirmidhi a relatat în *Sunnan*: „Umar ibn al-Khattaab i-a spus Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie

asupra sa!): «O, Trimis al lui Allah, tu crezi că ceea ce ne străduim să facem provine din propria noastră inițiativă sau din ceva deja stabilit?» El i-a răspuns: «**Este ceea ce a fost deja stabilit, o, fiu al lui Khattab. Fiecare om va fi ajutat să facă ceea ce intenționează să facă. Dacă omul este dintre cei binecuvântați, atunci el va face ceea ce îl va duce în Paradis, iar dacă este printre cei răătăciți, atunci va face ceea ce îl va duce în Iad.**» Tirmidhi a spus: „Acesta este un hadis *sahih hasan*.”

2. Allah știe cine va merge în Paradis și cine va merge în Iad

Bukhari a relatat că Imran ibn Husayn a spus: „Un om a zis: «O, Trimis al lui Allah, se cunoaște deja cine va merge în Rai și cine va merge în Iad?» Acesta a răspuns: «**Da.**» El a întrebat: «Atunci de ce ar trebui să se străduiască?» Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a răspuns: «**Toți vor fi călăuziți către aceea pentru care au fost creați.**»

Muslim a relatat în *Sahih* că Ali (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Eram la o

înmormântare în Baqiy Al-Gharqad și Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a venit la noi. S-a așezat, iar noi ne-am așezat în jurul său. Avea cu el un băț mic; și-a lăsat capul în jos și a început să traseze niște linii în nisip cu bățul. Apoi a spus: **«Nu există vreun om sau vreo ființă printre voi căreia Allah să nu-i fi hotărât locul ori în Paradis, ori în Iad și să nu fi fost stabilit dacă aceasta este binecuvântată sau blestemată.»** Un om a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, de ce nu ne lăsăm noi pe ceea ce a fost scris și ne mai străduim?” El a zis: **„Cine se află printre cei binecuvântați va ajunge să săvârșească faptele celor binecuvântați, iar cel ce se află printre cei pierduți va ajunge să săvârșească faptele celor pierduți.”** Apoi a zis: **„Străduiți-vă, pentru că toți vom fi îndrumați! Cei ce sunt binecuvântați vor fi călăuziți spre fapte bune, iar cei ce sunt pierduți vor fi călăuziți spre fapte rele.”** Apoi a recitat:

„Cât despre cel care dăruiește și are frică [de Allah] și crede în răsplata cea frumoasă, aceluia îi vom ușura Noi [calea] către bucurie. Cât despre cel care este zgârcit și caută să se îmbogățească și

tăgăduiește răsplata cea frumoasă, aceluia îi vom ușura Noi [calea] către ceea ce este cel mai greu.” (Coran 92: 5-10).

3. Fiii lui Adam au ieșit din spatele lui și au fost împărțiți în două grupuri – oamenii Raiului și oamenii Iadului.

Profetul nostru (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne-a spus că, după ce Allah l-a creat pe Adam, l-a frecat pe spate și a scos progeniturile sale care arătau ca niște mici furnici și dintre ei a ales oamenii Raiului și oamenii Iadului.

Maalik, Tirmidhi și Abu Dawud au relatat că Muslim ibn Yasaar a spus că 'Umar ibn al-Khattab (Allah să fie mulțumit de el!) a comentat versetul:

„Și când Domnul tău a scos urmași din fiii lui Adam, din coastele lor [în textul arab apare cuvântul *zuhur*, plural de la *zahr* – spate, spinare], și le-a cerut să mărturisească ei înșiși, [zicându-le]: «Nu sunt Eu Domnul vostru?», au răspuns ei: «Ba da, facem mărturie!», pentru ca voi să nu spuneți în Ziua Învierii: «Noi am fost fără grijă de aceasta!»” (Coran 7: 172).

'Umar a spus: „Am auzit când Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a fost întrebat despre acest lucru și a răspuns: **«Allah l-a creat pe Adam și, cu mâna Sa dreaptă, l-a frecat pe spate și a scos din el urmașii săi. El a spus: *I-am creat pe aceștia pentru Rai și ei vor săvârși faptele oamenilor din Rai. Apoi i-a frecat spatele din nou și a scos alți urmași și a spus: *I-am creat pe aceștia pentru Iad și vor săvârși faptele oamenilor din Iad.*»*** Și omul a întrebat: «Și atunci de ce să ne mai străduim?» Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **«Dacă Allah a creat o persoană pentru Rai, El o va determina pe aceasta să facă faptele oamenilor Raiului până ce va muri în timp ce va face una dintre aceste fapte, astfel că va intra în Rai datorită acesteia. Dacă El a creat o persoană pentru Iad, o va determina să facă faptele oamenilor din Iad până ce va muri în timp ce va face una dintre aceste fapte, astfel că va intra în Iad din cauza acesteia.»**»

Imam Ahmad a relatat în *Musnad* cu *isnad* cert că Ibn Abbaas a spus că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie

asupra sa!) a zis: „Allah a încheiat înțelegerea cu urmașii lui Adam la Nu'maan, adică la Arafaah. I-a scos din spatele lui Adam pe toți urmașii săi și i-a răspândit în fața sa ca pe niște mici furnici, apoi li s-a adresat direct, spunând:

Și când Domnul tău a scos urmași din fiii lui Adam, din coastele lor [în textul arab apare cuvântul *zuhur*, plural de la *zahr* – spate, spinare], **și le-a cerut să mărturisească ei înșiși, [zicându-le]: «Nu sunt Eu Domnul vostru?», au răspuns ei: «Ba da, facem mărturie!», pentru ca voi să nu spuneți în Ziua Învierii: «Noi am fost fără grijă de aceasta!» Sau să nu spuneți: «Părinții noștri au fost politeiști mai înainte, iar noi suntem urmași după ei. Vrei Tu să ne pierzi pentru ceea ce au făcut cei mincinoși?» (Coran 7: 172-173).»**

Ahmad a relatat în *Musnad* cu *isnad* cert de la Abu Dardaa că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „Allah l-a creat pe Adam și, când l-a creat, l-a lovit pe umărul drept și au ieșit urmașii săi, albi ca niște furnicuțe. Apoi l-a lovit pe umărul stâng și au ieșit urmașii săi, negri ca niște furnicuțe. Le-a spus celor

din dreapta: «Spre Rai și nu Îmi pasă!» și celor care erau la stânga: «Spre Iad și nu Îmi pasă!»»

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a explicat într-un hadis: **„Allah a făcut creația Sa în întuneric și a răspândit lumina Sa asupra ei. Cel care este atins de lumină va fi îndrumat și cel care nu va fi atins va rătăci. Așadar spun că penița s-a uscat conform cunoașterii lui Allah.”**

Acesta a fost relatat de Tirmidhi de la Abdullah ibn 'Amr. El a spus că este un hadis cert.

4. Allah a scris numele oamenilor din Rai și numele oamenilor din Iad

Tirmidhi a relatat în *Sunan* că Abdullah ibn 'Amr ibn al-Aas a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a ieșit cu două cărți în mână. El a spus: **«Știți ce cărți sunt acestea?»** Noi am spus: «Nu, Trimis al lui Allah, nu știm decât dacă ne spui tu.» Referitor la cartea din mâna sa dreaptă, el a spus: **«Aceasta este o carte de la Stăpânul**

lumilor. În ea stau scrise numele celor din Rai și numele taților și triburilor lor. Sunt toți trecuți aici, până la ultimul. Niciun nume nu va mai fi adăugat sau șters.» Apoi a spus despre cartea din mâna stângă: **«Aceasta este o carte de la Stăpânul lumilor și în ea sunt scrise numele oamenilor din Iad și numele taților și a triburilor lor. Sunt toți trecuți aici, până la ultimul. Niciun nume nu va mai fi adăugat sau șters.»** Companionul său a spus: «Atunci de ce ne mai străduim, Trimis al lui Allah, dacă totul a fost hotărât?» El a spus: **«Faceți ceea ce este corect și ce puteți mai bun, căci persoana care este predestinată Raiului va muri în timp ce face una dintre faptele oamenilor Raiului, indiferent de ceea ce a făcut înainte, și cel care este predestinat Iadului va muri în timp ce va face una dintre faptele oamenilor din Iad, indiferent de ceea ce a făcut înainte.»** Apoi Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a lăsat cărțile deoparte și a spus: **«Stăpânul vostru și-a încheiat treaba în ceea ce-i privește pe supușii Săi: unii sunt pentru Rai și alții pentru Iad.»** Tirmidhi a

spus că lanțul de naratori ai acestui hadis este *sahih gharib*.

5. Rânduiala de *Laylat al-Qadr* și rânduiala zilnică

Am afirmat mai sus că Allah a hotărât ce dorea cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea lumea. În Coran și Sunnah ni se indică faptul că sunt două feluri de rânduieli: rânduiala anuală și cea zilnică. Rânduiala anuală este făcută în *Laylat al-Qadr*, când detalii despre cine va muri și cine va trăi în anul ce va urma, câte provizii și ploi vor avea oamenii, ce acțiuni vor săvârși ei și așa mai departe sunt transferate din *Umm al-Kittab*. Allah Preaînaltul spune:

„Noi am trimis-o într-o noapte binecuvântată – căci Noi am fost cu adevărat prevenitori –, în care se hotărăsc toate rânduielile înțelepte, printr-o poruncă de la Noi, căci Noi suntem Cel care trimite...” (Coran 44: 3-5).

Rânduiala zilnică înseamnă îndeplinirea rânduielilor la timpul prestabilit. Allah Preaînaltul spune:

„Îl imploră cei care sunt în ceruri și pe pământ și în fiecare zi El împlinește ceva.” (Coran 55: 29).

Ibn Jariyr a relatat de la Muniyb ibn Abdullah că tatăl său a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) recita acest verset și noi am spus: «Trimis al lui Allah, ce este acel **ceva?**» El a spus: **«El iartă păcate, ușurează supărări, ridică rangul unor oameni și îl coboară pe cel al altora.»**”

Avem aici rezumatul comentariilor învățaților care explică înțelesul versetelor Coranului (*mufassirin*), comentarii referitoare la acest verset: „Parte din **«El împlinește ceva»** se referă la faptul că Allah dă și ia viața, creează și oferă provizii, îi cinstește pe unii și îi umilește pe alții, vindecă bolnavii, eliberează prizonierii, ușurează durerea năpăstuiților, răspunde chemării unora, oferă celor care Îi cer, iartă păcate și alte lucruri nenumărate pe care El le face sau le începe în creația Sa.”

6. Scrierea destinului unei persoane în timpul vieții intrauterine

Ni se relatează în hadisuri cum Allah trimite un înger la fătul aflat în pânțele mamei sale, care îi va scrie darurile, durata vieții și dacă este condamnat (să intre în Iad) sau binecuvântat (să intre în Rai). În *Sahih Bukhari* și *Sahih Muslim* se relatează de la Abdullah (Ibn Masud): „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) ne-a spus: **«(În ceea ce privește crearea voastră) fiecare dintre voi este adunat în pânțele mamei voastre timp de patruzeci de zile, apoi el devine un cheag timp de alte patruzeci de zile, apoi o bucată de carne timp de alte patruzeci de zile. Apoi Allah trimite un înger care să îi insufle spiritul. Apoi i se poruncește să scrie patru rânduieli: proviziile sale, faptele sale, durata vieții sale și dacă va fi condamnat sau binecuvântat în Ziua de Apoi. Pe Cel alături de care nu există altă divinitate! Unul dintre voi ar putea să facă faptele oamenilor Raiului până ce nu va mai fi decât un stângen între el și Rai, apoi destinul pune stăpânire pe el și face o faptă**

a oamenilor Iadului și intră în acesta. Și unul dintre voi poate să facă faptele oamenilor Iadului până ce nu va mai rămâne decât un stâncen între el și Iad și apoi destinul pune stăpânire pe el și face o faptă a oamenilor Raiului și astfel el intră în Rai.»”

În *Sahih Bukhari* se relatează de la Anas ibn Maalik (Allah să fie mulțumit de el!) că Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: „**Allah numește un înger pentru a supraveghea fătul din pântec și el spune: «Stăpâne, o *nutfah* (picătură de spermă)!»; «Stăpâne, o *alaaqah* (un cheag de sânge)!»; «Stăpâne, o *mudghah* (bucată de carne)!» Când Allah vrea să completeze creația Sa, el (îngerul) spune: «Stăpâne, femeie sau bărbat, condamnat sau binecuvântat? Care este provizia sa? Cât va trăi?» Toate acestea sunt scrise în timp ce el este în pântecul mamei sale.»**

Tirmidhi a relatat în *Sunan* de la Anas (Allah să fie mulțumit de el!): „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: «**Când Allah îi dorește binele supusului Său, El îl îndrumă.**» S-a spus: «Cum îl îndrumă, Trimis al lui Allah?» El

a spus: **«Îl ajută să facă o faptă bună înainte să moară.»** Tirmidhi a spus: „Acesta este un hadis *sahih hasan*.”

Muslim a relatat în *Sahih* că Abu Hurayrah (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Un om poate să facă faptele oamenilor Raiului mult timp, apoi să își sfârșească viața cu o faptă a oamenilor Iadului, sau el poate să facă faptele oamenilor Iadului mult timp, apoi să își sfârșească viața cu o faptă a oamenilor Raiului.»**”

Sahl ibn Sa'd al-Saa'idi a relatat că Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Un om poate să împlinească faptele oamenilor Raiului, atât cât văd oamenii, dar el să fie unul dintre oamenii Iadului, sau un om poate să facă faptele oamenilor Iadului, atât cât văd oamenii, dar el să fie unul dintre oamenii Raiului.”**

Merită să cităm povestea omului despre care Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus că face parte dintre oamenii Iadului, deoarece este o pildă importantă din care putem învăța. În *Sahih*

Bukhari, Abu Haazim relatează de la Sahl ibn Sa'd că, în timpul uneia dintre campaniile militare ale Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!), era un om care era foarte bun în luptă. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) s-a uitat la el și a spus: **«Cel care vrea să îl vadă pe unul dintre oamenii Iadului să se uite la acel om.»** Unul dintre oameni l-a urmărit; în acel moment, era unul dintre cei mai înverșunați luptători împotriva necredincioșilor, însă curând a fost rănit. Atunci el și-a grăbit moartea, înfigându-și sabia în piept până ce capătul sabiei a ieșit pe cealaltă parte. Cel care a văzut acest lucru s-a grăbit înapoi la Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a spus: «Mărturisesc că ești Profetul lui Allah!» El a spus: **«Ce s-a întâmplat?»** El a spus: «Tu ai spus ca acela care vrea să îl vadă pe unul dintre oamenii Iadului să îl privească pe acest om. Era unul dintre cei mai buni dintre noi care lupta în apărarea musulmanilor, dar eu știam că nu va muri așa. Când a fost rănit, și-a grăbit moartea și s-a sinucis.» La aceasta Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **«Un supus poate să facă**

faptele oamenilor Iadului, dar el este unul dintre oamenii Raiului, sau poate să facă faptele oamenilor Raiului, dar el este unul dintre oamenii Iadului. Dar ultima faptă este cea care contează.»

CAPITOLUL IV.

LIMITELE ÎNTRE CARE PREDESTINAREA (QADR) POATE FI SUPUSĂ ANALIZEI LOGICE

Abu al-Muzaffar aș-Șam'aani a spus, așa cum relatează Ibn Hajar al-'Asqalaani: „Modalitatea de a înțelege această chestiune constă în aplecarea asupra a ceea ce spun Coranul și Sunnah, fără a face apel la analogie și logică. Cel care nu se mulțumește să se oprească în acest punct va rătăci și se va pierde într-o mare a confuziei și nu va găsi nimic care să îi liniștească mintea, căci predestinarea este unul dintre secretele lui Allah, cunoscut numai de cel Atotcunoscător, Atoateconștient. El l-a înconjurat cu un văl și l-a ascuns de mintea și cunoașterea supușilor Săi, din motive numai de El știute; acest secret nu este cunoscut de niciunul dintre Profeții trimiși și de niciun înger care este apropiat de Allah.”

At-Tahawi (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Predestinarea este un secret al lui Allah în ceea ce privește creația Sa. Niciun

înger care este aproape de Allah și niciun Profet sau Mesager nu știe despre ea. Studiarea în profunzime a acestei chestiuni poate genera pierderea protecției lui Allah, confuzie, privațiuni și păcate. De aceea e bine să fiți atenți să nu o examinați, să nu vă gândiți la ea și să vă feriți să răspândiți presupuneri. Allah Preaînaltul a ascuns cunoștințele despre predestinare de creaturile Sale și le-a interzis să încerce să o înțeleagă. Allah spune:

«El [Allah] nu este întrebat de ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați.» (Coran 21: 23).

Al-Aajurri a spus: „Nu este corect ca un musulman să cerceteze în amănunt chestiunea predestinării, căci predestinarea este unul dintre secretele lui Allah și este obligatoriu să credem în toate rânduielile lui Allah, bune sau rele. În plus, nu există nicio garanție că aceste cercetări ale omului asupra predestinării nu îl vor face să respingă rânduielile lui Allah în ceea ce privește supușii Săi și astfel să se rătăcească de pe drumul adevărului.”

Imam Ahmad (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Face parte din Sunnah să crezi în

predestinare, atât în cea bună, cât și în cea rea, să accepți hadisurile pe această temă, să crezi în ele și să nu întrebi de ce sau cum. Calea corectă constă în acceptarea și credința în predestinare. Dacă o persoană nu cunoaște explicația unui hadis sau nu îl înțelege într-un mod rațional, el nu trebuie să emită opinii, dar el tot trebuie să creadă și să accepte aceste idei, exprimate în hadisurile Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și în alte relatări despre predestinare.”

Ali ibn al-Madiyni a făcut afirmații asemănătoare despre predestinare, în linia ideilor Imamului Ahmad.

Câteva principii importante ale predestinării

Afirmațiile savanților musulmani despre predestinare scot în evidență anumite principii foarte importante.

1. Este obligatoriu (*wajib*) să crezi în predestinare.

2. În ceea ce privește înțelegerea și definirea limitelor și a dimensiunilor predestinării trebuie să ne bazăm pe Coran și Sunnah și nu pe analiza logică și analogie,

deoarece rațiunea omului este incapabilă să-și stabilească singură niște principii călăuzitoare care să o salveze de la rătăcire. Aceia care au căzut în capcana de a discuta despre acest subiect au început să se rătăcească și s-au pierdut. Unii dintre ei au respins predestinarea în întregime; alții au crezut că a crede în predestinare implică și faptul că suntem constrânși (*al-jabr*), iar alții au creat o contradicție între *șari'ah* și predestinare. Fiecare dintre aceste devieri a creat probleme în viața cotidiană a omului și în societate, deoarece devierile ideologice atrag după sine devieri în comportament și în viața cotidiană.

3. Ar trebui să evităm discutarea în detaliu a predestinării, căci unele aspecte ale ei nu pot fi înțelese de mintea omului, iar altele nu pot fi înțelese decât cu un mare efort.

Ne-am putea întreba dacă nu reprezintă aceasta o modalitate de a restricționa intelectul omului. Putem răspunde că scopul nu este acela de a impune restricții gândirii, ci de a proteja mintea omului de a-și risipi energia pe un subiect în care nu poate excela, pentru ca omul să se implice în lucruri în care poate să aibă succes.

Islamul îndrumă omul pentru a crede în predestinare. Conceptul de predestinare se bazează pe faptul că Allah a știut tot ceea ce va fi și El a scris totul, l-a intenționat și l-a creat. Este simplu pentru mintea omului să înțeleagă acest lucru; nu există nimic dificil, complex sau ambiguu aici.

Dar căutarea secretului predestinării și urmărirea în detaliu a acestui subiect este o risipă de energie intelectuală. Încercarea de a înțelege cum Allah a știut, a scris, a intenționat și a creat este încercarea de a înțelege esența atributelor lui Allah și cum aceste attribute acționează. Aceste chestiuni sunt ascunse minții omului. Acestea sunt cele nevăzute; în ele ni se cere să credem, dar nu ni se permite să întrebăm despre natura și esența lor. Cel care întreabă despre aceste lucruri este precum cel care întreabă cum Allah s-a înălțat pe Tron. Îi răspundem: acestea sunt attribute pe care se bazează principiul predestinării. Sensul aparent este înțeles, dar cum anume se petrece el nu ne este cunoscut. Este obligatoriu să credem în predestinare, dar a pune întrebări despre ea este *bid'ah* (inovație).

Întrebările referitoare la natura și modul de operare al predestinării îi obosesc pe cei care întreabă, complică problema și fac și mai dificilă credința în predestinare. Aceasta este cauza confuziei care îi afectează pe mulți cercetători ai acestui subiect.

De aceea savanții musulmani au definit anumite limite peste care nu este permis să trecem când discutăm despre predestinare. Am citat mai sus ceea ce Imam Ahmad ibn Hanbal (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Face parte din Sunnah să crezi în predestinare, bună sau rea, să accepți hadisurile cu privire la acest subiect, să crezi în ele și să nu întrebi de ce sau cum.”

Cei care au dezbătut chestiunea predestinării și-au permis să discute cum anume Allah creează faptele supușilor Săi, când, de fapt, aceste fapte își au sursa în individ, cum Allah știe ceea ce supușii Săi vor face și cum i-a obligat pe supușii Săi să își dea silința, chiar dacă El știa ce vor face și dacă destinația lor finală este Raiul sau Iadul.

Cei care au discutat această problemă au încercat să creeze contradicții între anumite părți din Coran, devenind confuzi, pierduți și incapabili să ajungă la o concluzie

fermă. Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a avertizat pe cei din comunitatea sa să nu urmeze această cale și să nu intre în acest vast deșert. În *Sunan at-Tirmidhi* se relatează cu un lanț cert de naratori că Abu Hurayrah (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a ieșit din casă în timp ce ne contraziceam în legătură cu predestinarea și a devenit atât de furios, încât s-a înroșit la față de parcă o rodie fusese stoarsă pe fața lui. El a spus: **«Asta vi s-a poruncit să faceți? De asta am fost trimis la voi? Cei de dinaintea voastră au fost distruși când au dezbătut această problemă. Vă poruncesc să nu discutați despre asta.»**”

Limitele minții umane în a înțelege motivele care stau în spatele lucrurilor, poruncilor și faptelor și ceea ce este bun și rău în ele

Majoritatea savanților, de atunci sau de acum, a afirmat că poruncile lui Allah și lucrurile pe care El le creează au la bază anumite rațiuni și înțelepciunea divină, căci

El nu dă nicio poruncă fără un motiv și nu creează nimic fără să aibă un motiv.

Unele dintre aceste motive se referă la oameni, iar altele la Allah. Cele care au legătură cu omul se referă la ceea ce este bine pentru el, benefic în această lume și în Lumea de Apoi. Cele care au legătură cu Allah se referă la faptul că Lui Îi place să fie adorat și ascultat, Îi place ca oamenii să se întoarcă cu căință la El, să își pună speranțele în El, să se teamă de El, să se încreadă în El și să se lupte pe calea Sa de dragul Său. Allah Preaînaltul spune:

„Eu nu i-am creat pe djinni și oameni decât pentru ca ei să Mă adore.”
(Coran 51: 56);

„Oare omul își închipuie că el va fi lăsat în voie?” (Coran 75:36)

„Și Noi nu te-am Trimis [Muhammed] decât ca o îndurare pentru lumi.” (Coran 21: 107);

„Oare credeți că v-am creat pe voi fără rost și că nu vă veți întoarce la Noi?”
(Coran 23: 115).

Există multe texte care ne indică înțelepciunea lui Allah ascunsă în tot ceea ce El poruncește și creează; nu este posibil să le

trecem pe toate aici. Minte omului poate înțelege numai o parte a acestei înțelepciuni.

De asemenea, majoritatea savanților au susținut că mintea omului este capabilă să înțeleagă ceea ce este bine și ceea ce este rău. Rațiunea poate să înțeleagă că asuprirea, minciuna, furtul și crima sunt rele, iar dreptatea, adevărul, împăcarea și salvarea cuiva de la înec sunt bune.

Scopurile vizate de legislația islamică se împart în trei categorii

1. Orice acțiune este fie bună și benefică, fie rea, chiar dacă legislația islamică nu se referă la o anumită acțiune. Se știe că dreptatea servește interesele tuturor, în timp ce asuprirea are efectul contrar. Această categorie se referă la bine și rău și putem ști ce e bine și ce e rău prin rațiune sau prin legislația islamică. Dar rațiunea nu poate ști că o persoană va fi pedepsită în Viața de Apoi pentru o faptă rea decât dacă legislația islamică afirmă acest lucru în mod cert. Cel care afirmă că Allah îi poate pedepsi pe supușii Săi pentru fapte rele, precum

politeismul, necredința etc, fără să le fi trimis Mesageri, se înșeală.

2. Când Allah poruncește ceva, acel lucru este bun, iar când interzice ceva, acel lucru este rău. Astfel, în funcție de afirmațiile lui Allah, se hotărăște dacă lucrurile sunt bune sau rele.

3. Allah poruncește anumite lucruri pentru a testa și încerca; de exemplu, atunci când Allah i-a poruncit lui Ibrahim să îl sacrifice pe fiul său, Ismail (Pacea lui Allah fie asupra lor!). Intenția nu era aceea de a-l sacrifica pe copil; scopul era acela de a-l încerca pe Ibrahim (Pacea lui Allah fie asupra sa!).

Cei din secta *Mu'tazilah* au fost de acord cu prima categorie, dar nu și cu cea de a doua și a treia. Cei din *Aș'ari'ah* spun că toate poruncile și interdicțiile din legislația islamică sunt pentru a testa și nicio faptă nu trebuie descrisă ca fiind bună sau rea, din perspectiva legislației islamice sau din alt punct de vedere. Dar oamenii înțelepți și majoritatea savanților susțin cele trei categorii.

Aceasta este viziunea majorității *Ahl as-Sunnah*: există motivații în spatele tuturor

lucrurilor pe care Allah le face și este posibil, prin analiză rațională, să știm ce acțiuni sunt bune și rele. Aceasta deschide o porțiță în mintea omului pentru a examina motivele clare pentru care Allah a creat toate lucrurile și legile pe care le-a dat. În acest vast areal, oamenii pot acumula multe cunoștințe, își pot întări credința și convingerea și pot ajunge să realizeze perfecțiunea absolută a Atotputernicului Creator:

„Care a făcut desăvârșit tot ceea ce a creat.” (Coran 32: 7).

Cum ar putea să fie altfel, dacă Allah a promis să le arate supușilor Săi mărețele Semne care să confirme adevărul Mesajului adus de Trimisul Său și a revelat în Cartea Sa:

„Noi le vom arăta semnele Noastre [în cele mai îndepărtate] zări [ale pământului] și în sufletele lor înșiși, astfel încât să le fie limpede că el [Coranul] este Adevărul. Oare nu este de ajuns că Domnul tău este martor la toate?” (Coran 41: 53).

Coranul ne îndeamnă să cunoaștem, să ne gândim și să medităm la versetele pe care El le-a revelat și la semnele pe care le-a creat:

„Oare ei nu cugetă la Coran sau peste inimile lor sunt lacăte?” (Coran 47: 24);

„Spune: «Priviți la cele care sunt în ceruri și pre pământ!» Însă nici semnele și nici prevenitorii nu sunt de ajuns pentru un neam [al celor] care nu cred!” (Coran 10: 101);

„Oare nu se uită ei la cămile cum sunt ele create?” (Coran 88: 17);

„Atunci să cugete omul la hrana sa [ca să vadă cum a ajuns la el]!... Noi am vărsat apa din belșug, apoi am crăpat pământul, despicându-l.” (Coran 80: 24-26).

CAPITOLUL V.

ȘCOLI DE GÂNDIRE. TEMA PREDESTINĂRII.

Au existat anumite școli de gândire, centrate pe tema predestinării, care pot fi clasificate în mai multe categorii.

1. Perspectiva celor care resping predestinarea

Dintre cei care se înșală în această privință, unii resping predestinarea și pretind că Allah (Preamărit fie El, aflat deasupra a tot ceea ce ei spun!), nu știe nimic înainte de a se întâmpla și nu are cunoștințe *a priori*. Ei spun că Allah cunoaște doar după ce lucrurile sunt create.

Aceștia cred în mod fals că, atunci când Allah dă porunci și interzice anumite lucruri, El nu știe cine Îl va asculta și cine nu și nu știe cine va intra în Rai și în Iad până când unii supuși Îl ascultă și alții nu; doar atunci știe cine este condamnat și cine este binecuvântat. Acești oameni rătăciți resping

credința în cunoașterea *a priori* a lui Allah și neagă faptul că Allah a scris rânduielele în ceea ce privește creația Sa, înainte de a crea cerurile și pământul, așa cum se afirmă în Coran și Sunnah.

Acest punct de vedere s-a dezvoltat la sfârșitul perioadei companionilor. Primul care a afirmat acest lucru a fost Ma'bad al-Juhani a cărui credință deviată a fost urmată de conducătorii și de *aaimah* sectei *Mu'tazilah*, cum ar fi Waasil ibn Ataa al-Ghazzaal și 'Amr ibn Ubayd. Multe afirmații condamnabile ne-au parvenit de la ei pe această temă, afirmații care implică necredința în ceea ce Allah și Trimisul Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) au spus referitor la faptul că Allah posedă cunoașterea lucrurilor care au fost scrise, dinainte de a le crea.

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) se temea că *ummah* va face greșeala pe care acest grup a comis-o. Conform unui hadis cert, relatat de Ibn Asaakir de la Ibn Abi Mihjan și Ibn Abdul Bir în El „Geami'a” Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Mă tem de trei lucruri, în ce privește comunitatea mea, după ce eu nu voi mai fi:**

asuprirea conducătorilor lor, credința în stele (astrologia) și necredința în predestinare.”

Abu Ya'la relatează în *Musnad*, Al-Khatib în *At-Taarikh* și Ibn Adiy în *Al-Kaamil*, cu un lanț de naratori cert, că Anas (Allah să fie mulțumit de el!) a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Mă tem de două lucruri, pentru ummah mea, după ce eu nu voi mai fi: necredința în predestinare și credința în stele (astrologia).»**”

Trimisul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și-a avertizat comunitatea în ceea ce privește rătăcirea. Într-un hadis relatat de Tabaraani în *Al-Mu'jam* și de Al-Haakim în *Al-Mustadrak*, de la Abu Hurayrah (Allah să fie mulțumit de el!), Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **„Discuțiile despre predestinare au fost lăsate să fie purtate de către oamenii răi din comunitate.”**

Tabaraani a relatat în *Al-Mu'jam al-Kabir* că Abu Umaamah a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis: **«Acestei comunități îi este bine și așa îi va fi până va începe să**

vorbească despre cei care mor în copilărie și despre predestinare.»

Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a numit acest grup „zoroaștrii” comunității sale, căci zoroaștrii cred în existența a doi creatori, lumina și întunericul, iar acest grup crede în existența a mai multor creatori și fiecare persoană este un creator alături de Allah. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a poruncit ca acest grup să fie abandonat și respins; ei nu trebuie vizitați nici măcar atunci când sunt bolnavi. Conform unui hadis relatat de Ahmad în *Musnad*, cu un lanț de naratori cert, de la Ibn 'Umar, Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Fiecare popor își are zoroaștrii săi, iar zoroaștrii comunității mele sunt aceia care spun că nu există predestinare. Dacă se îmbolnăvesc, nu îi vizitați, iar când mor, nu participați la înmormântarea lor.”**

Conform unui alt hadis relatat de Ahmad și Abu Dawud de la Ibn 'Umar, Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Qadariyah sunt zoroaștrii acestei comunități. Dacă se**

îmbolnăvesc, să nu îi vizitați, și când mor, să nu participați la înmormântarea lor.”

Companionii Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) îi combăteau pe toate fronturile pe aceia care aveau astfel de idei greșite, denunțându-i pentru mesajul lor greșit și pentru falsitatea lor. Le interziceau oamenilor să se amestece cu ei, să stea cu ei și îi învățau textele care divulgau minciuna și confirmau adevărul în ceea ce privește predestinarea.

În *Sunan at-Tirmidhi*, Naafi' relatează că un om a venit la Ibn 'Umar și a zis: „Cutare îți transmite salutări și *salaam*.” Ibn 'Umar a spus: „Am auzit că a invocat ceva. Dacă el a invocat ceva, nu îi transmite salutări și *salaam* din partea mea, căci l-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spunând: **„În comunitatea aceasta (sau comunitatea mea) vor fi alunecări de teren, transformări (ale oamenilor în animale) sau căderi de piatră (din cer) pentru cei care resping predestinarea.”** Tirmidhi a spus: „Acesta este un hadis *gharib sahih hasan*.”

Tirmidhi a consemnat o relatare *marfu'* de la Ibn 'Umar: **„În comunitatea mea vor**

avea loc alunecări de teren și transformări (ale oamenilor în animale). Acestea li se vor întâmpla oamenilor care neagă predestinarea.”

În *Sunan at-Tirmidhi* se relatează că Abd al-Waahid ibn Salim a spus: „Am venit în Mekka unde l-am întâlnit pe 'Ataa ibn Abi Rabaah. I-am spus: « Abu Muhammed, oamenii din Basrah spun că nu există predestinare.» El a răspuns: «Fiule, nu citești Coranul?» Eu i-am zis: «Ba da.» El a spus: «Atunci recită *Al-Zukhruf*.» Așa că am recitat:

«Ha', Mim. Pe Cartea cea limpede! Noi l-am făcut un Coran arab, pentru ca voi să pricepeți. El este la Noi, în Mama Cărții, preainalt și plin de înțelepciune.» (Coran 43: 1-4).

El a spus: «Știi ce este *Umm al-Kitaab*?» I-am spus: «Allah și Profetul Său știu mai bine.» El a spus: «Este o carte pe care Allah a scris-o înainte de a crea cerurile și pământul. În ea stă scris că Faraonul este unul dintre oamenii Iadului și tot acolo trece:

Să piară mâinile lui Abu Lahab și să piară și el! (Coran 111: 1).»

'Ataa a spus: „Și m-am întâlnit cu Al-Walid, fiul lui Ubaadah ibn as-Saamit,

companionul Trimisului lui Allah. L-am întrebat: «Ce te-a sfătuit tatăl tău înainte să moară?» El a spus: «Tatăl meu m-a chemat și mi-a zis: 'Fiul meu, teme-te de Allah și să știi că nu te poți teme de Allah decât dacă crezi în Allah. Și crede în predestinare, în întregime, atât în cea bună, cât și în cea rea. Dacă mori crezând altceva, vei merge în Iad, căci l-am auzit pe Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spunând: **Primul lucru pe care Allah l-a creat este condeiul și El i-a spus: Scrie! El a spus: Ce să scriu? El a spus: Scrie ce s-a întâmplat și ce se va întâmpla până în eternitate.**» Tirmidhi a spus: „Cu acest lanț de naratori este un hadis *gharib*.”

Savanții au afirmat că acești oameni care nu cred în cunoștințele *a priori* ale lui Allah sunt necredincioși. Printre cei care au afirmat acest lucru sunt Imam Maalik, Imam aș-Şafaa'i și Imam Ahmad.

Grupul care a negat cunoștințele *a priori* ale lui Allah a dispărut mai mult sau mai puțin. Safaarini a spus: „*Savanții* au spus că cei care au negat predestinarea au dispărut. Cei care i-au denunțat ca fiind necredincioși, din cauza acestei credințe, sunt

- printre alții - Imam Malik, Imam aș-Şaafa'i, Imam Ahmad și alți *imami*."

Qurtubi a spus: „Școala de gândire nu mai există și nu cunoaștem pe nimeni din perioada recentă care să facă parte din ea.” Haafiz ibn Hajare al-Asqalaani a spus: „*Qadariyah* sunt, în zilele noastre, unanim de acord că Allah cunoaște faptele supușilor Săi dinainte ca ele să aibă loc, dar au o părere diferită de cea a predecesorilor pioși, căci pretind că faptele oamenilor sunt făcute de ei și își au sursa în ei înșiși, în mod independent de Allah. Deși este o opinie falsă, este mai puțin gravă decât cea dinainte. În ultima perioadă, unii dintre ei au negat că Voința lui Allah are legătură cu faptele oamenilor, în încercarea de a evita conexiunea dintre Cel Veșnic și creație.”

Nawawi a spus: „Acei scolastici musulmani care discută despre diferențele dintre diverse școli de gândire au spus că *Qadariyah*, cei care credeau în această idee greșită și falsă, nu mai există. Nu mai există niciun musulman care să creadă asta. *Qadaryiah* din perioada recentă credeau în predestinare, dar spuneau că ceea ce este bun vine de la Allah și ceea ce nu este bun, vine

din altă parte – Preamărit fie Allah, deasupra a tot ceea ce spun ei!” „*Qadariyah* admit că Allah a creat omul cu liber arbitru (puterea de a alege), dar spun că acest liber arbitru reprezintă doar potențialul de alegere; când această voință este legată de ceva specific, atunci acea acțiune nu este creată de Allah.”

„De fapt acești oameni sunt zoroaștri sau dualiști, sau chiar mai rău decât ei. Căci dualiștii spun că există doi creatori pentru întreg universul, dar acești oameni afirmă că există numeroși creatori pentru fiecare individ și pentru fiecare acțiune. Ei spun că fiecare creație este și un creator. Dacă nu ar fi avut idei contradictorii, ar fi fost considerați mai necredincioși decât zoroaștrii. Se înțelege inevitabil, din această perspectivă, că acțiunile oamenilor se află dincolo de creația lui Allah și nu sunt supuse controlului și puterii Lui. Aceasta înseamnă că în regatul Său există lucruri pe care El nu le voiește și că El voiește lucruri care nu ajung să se întâmple, rămânând independente de Allah, iar ei nu caută ajutorul Lui pentru a-L asculta și nu caută adăpost la Allah de răul ce se află în ei și răul din acțiunile lor și nu căuta îndrumarea Lui pe Calea cea Dreaptă.”

„Cei din *Qadariyah* au încercat să Îl preamărească pe Allah când au spus că El și-ar dori ca necredincioșii să fie credincioși, dar necredinciosul este cel care vrea să își urmeze necredința. Argumentul lor este acela că altfel am avea nedreptate, căci cum ar putea Allah să îi dorească necredinciosului să urmeze calea necredinței, iar mai apoi să îl pedepsească? Dar, așa cum a spus și cel care a comentat *At-Tahaawiyah*, ei au încercat «să sară din tigaie în foc»; au fugit de un lucru și au nimerit în ceva mai rău, căci au insinuat că voința necredinciosului a fost mai puternică decât voința lui Allah, căci Allah dorise ca necredinciosul să creadă, dar necredinciosul a dorit să își urmeze necredința și, astfel, voința necredinciosului a fost îndeplinită, nu voința lui Allah. Este una dintre cele mai condamnabile credințe și nu este susținută de nicio dovadă; de fapt, ea este în contradicție cu toate dovezile.”

Faptul că Allah a hotărât ca un necredincios să urmeze necredința nu este un act de nedreptate îndreptat împotriva lui, așa cum spun cei din grupul *Qadariyah*. Allah are cea mai puternică dovadă și înțelepciunea perfectă în ceea ce-i privește pe supușii Săi;

nimeni nu știe aceasta în afară de El (Preamărit fie numele Lui!).

În *Sahih Muslim* se relatează că Abu al-Aswad ad-Di'ali a spus: „Imran ibn al-Husayn mi-a zis: «Ce crezi despre ceea ce oamenii se străduiesc să facă: este ceva ce a fost orânduit pentru ei odinioară sau se străduiesc pentru că i-a învățat Profetul lor și pentru că există dovada rânduiei?» I-am spus: «Este ceva ce a fost orânduit pentru ei și nu se mai poate schimba.» El a spus: «Nu ar fi nedrept?» Am devenit nervos și am spus: «Totul a fost creat de Allah Preaînaltul și este în puterea Lui; **El nu este întrebat despre ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați.** (Coran: 21-23).» El a spus: «Allah să te binecuvânteze! Tot ce am intenționat prin întrebarea mea a fost să văd cât de mult înțelegei.» Doi bărbați din tribul Muzaynah au venit la Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și au spus: «Trimis al lui Allah, ce crezi despre eforturile oamenilor și încercările lor din zilele noastre: este ceva ce le-a fost orânduit odinioară și nu se mai poate schimba sau ei se străduiesc, pentru că i-a învățat Profetul lor și pentru că există dovada rânduiei?» El a spus: «**Nu. Este ceva ce a fost orânduit**

pentru ei și nu se mai poate schimba. Confirmarea acestui lucru se află în Cartea lui Allah:

Și pe suflet și pe ceea ce l-a plăsmuit, și i-a insuflat lui nelegiuirea sa și evlavia sa!» (Coran 91: 7-8).»

În *Sunan Abi Dawud* se relatează că Ibn ad-Daylami a spus: „Am venit la Ubayy ibn Ka'b și i-am spus: «Sunt oarecum derutat în ceea ce privește predestinarea; spune-mi ceva care să îndepărteze confuzia din sufletul meu.» El a spus: «Dacă Allah ar fi să îi pedepsească pe oamenii cerurilor și ai pământului, ar putea să o facă fără să fie nedrept cu ei, iar dacă ar fi să aibă milă de ei, Îndurarea Sa ar fi mai bună decât propriile lor fapte. Chiar dacă I-ai da lui Allah aur cât muntele Uhud, Allah nu ar accepta această faptă de la tine decât dacă crezi în predestinare și că orice ți se întâmplă nu ai fi putut evita, iar orice ai evitat nu ți s-ar fi putut întâmpla. Dacă mori și nu crezi așa, vei intra în Iad.» Apoi am mers la Abdullah ibn Mas'ud și el a zis la fel. Apoi am mers la Hudhayfa ibn al-Yamaan și el a zis la fel. Apoi am venit la Zayd ibn Thaabit și el a zis la fel.»

Prin afirmațiile lor, în timpul discuțiilor, cei din grupul *Qadariyah* ofereau celorlalți argumente false. 'Umar ibn al-Haitham a spus: „Am ieșit în larg pe un vas și eram însoțiți de un *qadari* și un zoroastru. *Qadari* i-a spus zoroastrului: «Fă-te musulman!» Zoroastrul a zis: «Nu, până nu dorește Allah.» *Qadari* a spus: «Allah dorește, dar șeytan nu dorește.» Zoroastrul a spus: «Allah dorește, șeytan dorește, dar ce s-a îndeplinit este voința lui șeytan; este un șeytan puternic.»” Conform unei alte relatări, zoroastrul a zis: „Am să rămân cu cel mai puternic dintre ei.”

Conflictul dintre *Ahl as-Sunnah* și *Qadariyah*

Argumentele aduse de cei din secta *Mu'tazilah* sunt demontate de dovezile aduse de oameni de rand din *Ahl as-Sunnah* **și nu de savanți.**

Savanții au menționat că un beduin a venit la 'Amr ibn Ubayd și i-a spus: „Cămila mea a fost furată. Roagă-te la Allah să mi-o aducă înapoi!” 'Amr ibn Ubayd a spus: „O, Allah, cămila acestui biet om a fost furată și

Tu nu ai vrut ca ea să fie furată. O, Allah, adu-i-o înapoi!” Beduinul a spus: „Acum chiar am pierdut-o.” 'Amr a spus: „Cum așa?” Beduinul a spus: „Dacă Allah nu a vrut ca ea să fie furată și ea totuși a fost, cum să fiu sigur că, dacă vrea să o aducă înapoi, va putea?” Și s-a ridicat și l-a lăsat.

Răspunsul lui Abu Isaam al-Qastalaani pentru cei din secta Qadariyah

Un om i-a spus lui Abu Isaam al-Qastalaani: „Crezi că, dacă Allah nu mă îndrumă și mă lasă să rătăcesc, apoi mă pedepsește, El mai este drept?” Abu Isaam i-a spus: „Dacă îndrumarea este ceva ce Ți aparține, atunci El o poate oferi oricui dorește și o poate interzice oricui dorește.”

Conflictul între Abd al-Jabbaar al-Hamadaani și Abu Ishaq al-Asfaraayini

Abd al-Jabbaar al-Hamadaani, unul dintre învățații sectei *Mu'tazilah*, s-a întâlnit cu As-Saahib ibn Abbaad pe când Abu Ishaq al-Asfaraayini, unul dintre *imami* Sunnei, era cu el. Când l-a văzut pe imam, a spus: „Mărit

fie Cel care este mai presus de orice rău!” Imamul a spus imediat: „Mărit fie Cel pe tărâmul căruia nimic nu se întâmplă fără voia Sa!” Abd al-Jabbaar a spus: „Vrei să spui că Domnul nostru voiește să nu fie ascultat?” Imamul a spus: „Va fi Allah neascultat prin forță? (va fi atât de slab?)” Abd al-Jabbaar a spus: „Crezi că, dacă El nu mă îndrumă și apoi hotărăște ca eu să fiu condamnat, El a fost drept cu mine sau nu?” Imamul a spus: „Dacă ar fi să îți refuze ceva ce îți aparține, atunci ar fi nedrept, dar dacă îți refuză ceva ce Îi aparține, atunci poate arăta Îndurarea Sa oricui dorește.” Abd al-Jabbaar a rămas fără cuvinte.

În *Taarikh at-Tabari* se relatează ca Ghilaan i-a spus lui Maymun ibn Mihraan în prezența lui Hișam ibn Abd al-Maalik pe care îl adusesese să discute cu el: „Vrea Allah să nu fie ascultat?” Maymun a spus: „Ar putea El să nu fie ascultat prin forță (dacă nu Își dorește asta)?”

Între 'Umar ibn Abd al-Aziz și Ghilan ad-Dimașqi

'Umar ibn Abd al-Aziz s-a contrazis cu Ghilan ad-Dimașqi, unul dintre conducătorii sectei *Mu'tazilah*. 'Umar i-a spus: „Ghilan, am auzit că vorbești despre predestinare.” El a spus: „Zic minciuni despre mine.” 'Umar a spus: „Recită-mi Sura Ya-Sin!” Așa că el a recitat:

„Ya-Sin. [Jur] pe Coranul plin de înțelepciune, tu, [Muhammed], ești [unul] dintre trimișii pe un drum drept! [Aceasta este] revelația Celui Atotputernic [și] Îndurător [Al-'Aziz, Ar-Rahim], pentru ca să previi un popor, ai cărui părinți nu au fost preveniți, iar ei sunt nebăgători de seamă. S-a adevărit Cuvântul că cei mai mulți dintre ei nu vor crede. Noi am pus lanțuri pe gâturile lor și ele sunt până la bărbii, iar capetele lor sunt înălțate. Și Noi am pus o stavilă dinaintea lor și o stavilă în urma lor și astfel le-am acoperit lor ochii și iată că ei nu mai văd.” (Coran 36: 1-9).

Ghilan a spus: „Jur pe numele lui Allah, parcă niciodată nu aș mai fi recitat aceste versete până acum! Mărturisesc că mă

căiesc pentru ceea ce am spus despre predestinare.” ‘Umar a spus: „O, Allah, dacă este sincer, acceptă căința sa, iar dacă minte, fă din el un semn pentru credincioși!” Mu’aadh ibn Mu’aadh a spus că un prieten i-a zis: „At-Taymi a trecut pe lângă casa lui Ibn Awn și i-a spus despre această conversație. Ibn Awn a spus: «L-am văzut crucificat în Damasc.»”

Abu Ja’far al-Khatmi a spus: „Eram cu ‘Umar ibn Abd al-Aziz când vorbea cu Ghilan pentru a lămuri ceva ce auzise în legătură cu predestinarea. I-a spus: «Ghilan, ce înseamnă ceea ce am auzit că spui despre predestinare?» El a spus: «Zic minciuni despre mine și pun pe seama mea lucruri pe care eu nu le-am spus.» ‘Umar a spus: «Ce părere ai despre cunoștințele *a priori* ale lui Allah?» Ghilan a răspuns: «Cunoștințele sunt aplicate.» ‘Umar a spus: «Ești învins. Du-te acum și spune ce dorești tu. Dacă admiți că Allah cunoaște lucrurile înainte să se întâmple, atunci ești învins (în discuție), iar dacă negi, ești necredincios. Dacă admiți, dar ești înfrânt în discuțiile noastre, este mai bine pentru tine decât să devii necredincios.» Apoi i-a spus: «Ai

citit sura Ya-Sin?» Ghilan a spus: Da! A spus 'Umar atunci «Recit-o!» Ghilan a spus:

«Ya-Sin. [Jur] pe Coranul plin de înțelepciune, Tu, [Muhammed], ești [unul] dintre trimișii pe un drum drept! [Aceasta este] revelația Celui Atotputernic [și] Îndurător [Al-'Aziz, Ar-Rahim], pentru ca să previi un popor, ai cărui părinți nu au fost preveniți, iar ei sunt nebăgători de seamă. S-a adevărit Cuvântul că cei mai mulți dintre ei nu vor crede.» (Coran 36: 1-7).

'Umar a spus: «Oprește-te! Ce crezi?» Ghilan a spus: «Parcă niciodată nu am mai citit aceste versete.» 'Umar a spus: «Continuă!» Ghilan a recitat:

«Noi am pus lanțuri pe gâturile lor și ele sunt până la bărbii, iar capetele lor sunt înălțate. Și Noi am pus o stavilă dinaintea lor și o stavilă în urma lor și astfel le-am acoperit lor ochii și iată că ei nu mai văd.» (Coran 36: 8-9).

'Umar a zis: «Spune:

Și Noi am pus o stavilă dinaintea lor și o stavilă în urma lor și astfel le-am acoperit lor ochii și iată că ei nu mai văd. Și le este totuna de-i previi ori nu-i previi, căci ei nu cred. (Coran 36: 9-10).»

'Umar a spus: «Ce crezi?» Ghilan a spus: «Parcă nu am citit niciodată aceste versete. Jur pe numele lui Allah că nu voi mai vorbi niciodată despre lucrurile despre care discutam înainte!» 'Umar a spus: «Du-te!» Și când Ghilan s-a întors, el a spus: «O, Allah, dacă minte, fă-l să simtă tăișul sabiei!» Ghilan nu a mai discutat în timpul lui 'Umar, dar în timpul urmașului său, Yazid ibn Abd-Maalik, un om căruia nu îi păsa de această problemă sau care nu îi dădea atenție, el a reînceput să vorbească. Când Hișam a devenit calif, a cerut ca Ghilan să fie adus și i-a spus: „Ai jurat pe Allah, în fața lui 'Umar, că nu vei mai vorbi vreodată despre asta.” Ghilan a spus: „Lasă-mă în pace și, jur pe Allah, nu voi mai face asta vreodată!” Hișam a zis: „Allah să nu mă lase, dacă eu te las. Ai citit *Deschizătoarea Cărții (Al-Fatihah)*?” Ghilan a spus: „Da.” Hișam a zis: „Recită:

«Laudă lui Allah, al lumilor Stăpânitor...» (adică primul capitol).”

Ghilan a recitat:

„Laudă lui Allah, al lumilor Stăpânitor, Cel Milostiv, Îndurător, în Ziua de Apoi Stăpânul Cârmuitor, numai pe

Tine Te adorăm, numai la Tine cerem ajutor.” (Coran 1: 2-5).

Hişam a zis: „Oprește-te! De ce îi ceri ajutorul? Pentru ceva ce este în mâinile Sale și pe care nu îl poți face sau pentru ceva ce stă în puterile tale? Luați-l și tăiați-i mâinile și picioarele, tăiați-i capul și crucificați-l!”

Cei din secta *Qadaryiah* care neagă predestinarea își refuză posibilitatea de a cere ajutor de la Allah Unicul, întrucât pretind că Allah nu poate crea faptele supușilor Săi; dacă individul este creatorul propriilor sale fapte, el nu ar putea să Îi ceară ajutorul lui Allah în legătură cu ceva ce El nu poate crea.

În ceea ce privește ceea ce ei fac, ei se bazează pe propriile lor forțe și fapte și cer răsplată de la Allah ca un angajat care cere salariu de la cel care l-a angajat. Dar Allah nu are nevoie de supușii Săi și de faptele lor; beneficiul acestora se întoarce tot la oameni. Oamenii sunt aceia care au nevoie de propriile lor fapte pe care nu le pot face decât cu ajutorul lui Allah:

„Laudă lui Allah, al lumilor Stăpânitor, Cel Milostiv, Îndurător, în Ziua de Apoi Stăpânul Cârmuitor, numai pe

Tine Te adorăm, numai la Tine cerem ajutor.” (Coran 1: 2-5);

„Și ale lui Allah sunt cele neștiute din ceruri și de pe pământ. Și la El se întorc toate lucrurile [pentru hotărâre]. Adoră-L, așadar, și încrede-te în El! Și Domnul tău nu este nebăgător de seamă față de ceea ce faceți voi!” (Coran 11: 123).

Argumentele înșelătoare și respingerea lor

(1) Ștergerea și întărirea în cărți și creșterea sau descreșterea duratei de viață

Unii oameni au înțeles greșit unele pasaje din Coran și unele hadisuri ale Trimisului lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!). Unii dintre ei spun că, dacă Allah știa tot ce urma să se întâmple și a scris totul într-o carte care se află la El, atunci care este înțelesul versetului:

„Allah șterge sau întărește ceea ce voiește și la El se află mama Cărții.” (Coran 13: 39).

Dacă proviziile oamenilor și durata lor de viață este decisă și nici nu cresc, nici nu

scad, atunci cum interpretăm hadisul: **„Cel care vrea ca proviziile sale să crească și viața să îi fie prelungită să întărească legăturile de familie.”**

Cum înțelegeți cuvintele profetului Noe (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) către oamenii săi:

„Adorați-L pe Allah, fiți cu frică de El și dați-mi ascultare! El vă va ierta o parte din păcatele voastre și vă va da vouă răgaz până la un termen hotărât. Însă când va veni termenul hotărât de Allah, el nu va mai putea fi amânat, dacă voiți să știți!” (Coran 71: 3-4).

Cum înțelegeți hadisul în care ni se spune că Allah a prelungit durata vieții profetului David (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) la o sută de ani, când inițial fusese stabilită la patruzeci?

Răspunsul este acela că proviziile și durata vieții sunt de două tipuri: unul dintre acestea, care nu poate fi schimbat, a fost hotărât și scris în *Umm al-Kitaab* și celălalt tip despre care Allah îi informează pe îngerii Săi este tipul care poate crește sau descrește. Așadar Allah spune:

„Allah șterge sau întărește ceea ce vorește și la El se află mama Cărții.”
(Coran 13: 39).

Umm al-Kitaab este *Al-Lauh al-Mahfuz* în care Allah a hotărât și a scris toate lucrurile care se vor întâmpla.

În cărțile îngerilor, proviziile și durata de viață cresc și descresc în funcție de mijloace și cauze; îngerii notează proviziile și durata de viață a oamenilor. Dacă omul întărește legăturile de familie, proviziile și durata sa de viață cresc; în caz contrar, descresc.

Durata de viață este la rândul ei de două feluri: durata de viață hotărâtă, pe care o știe numai Allah, și durata de viață variabilă. Allah îi poruncește îngerului să noteze durata de viață a supușilor. Dacă omul menține legăturile de familie, El îi poruncește îngerului să îi sporească proviziile și durata de viață. Îngerul nu știe dacă acestea vor spori sau vor scădea, dar Allah știe cum vor evolua lucrurile și, când vine clipa stabilită a morții, ea nu mai poate fi grăbită sau încetinită.

Ibn Hajar al-Asqalaani a spus: „Ceea ce Allah știe dinainte nu mai poate fi schimbat. Se poate însă schimba ceea ce oamenii văd în

faptele oamenilor. Aceasta este în legătură cu ceea ce știu îngerii care sunt însărcinați să aibă grijă de oameni. Prelungirea duratei vieții sau sporirea proviziilor fac parte dintre cele care pot fi șterse sau întărite. Dar orice știa deja Allah nu poate fi șters sau întărit, iar cunoașterea lor se află doar la Allah.”

(2) Cum se împacă ideea că Allah hotărăște toate lucrurile cu hadisul – „Fiecare copil se naște într-o stare de *fitrah*”

Unii oameni ar putea spune: „Cum se poate ca Allah să fi hotărât toate lucrurile, când într-un hadis cert Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus că fiecare copil se naște într-o stare de *fitrah*?”

Răspunsul este acela că nu există nicio contradicție între textele care afirmă că totul este hotărât de Allah și textele care spun că fiecare copil se naște într-o stare de *fitrah*.

Allah i-a creat pe supușii Săi în așa fel încât ei să fie liberi de false credințe și să aibă disponibilitatea de a accepta credințele adevărate, dar, atunci când se nasc, demonii,

dintre oameni și ginni, care se află în jurul lor, le corup starea de *fitrah*. Allah îi protejează însă pe cei pe care El dorește să îi îndrume către adevăr.

Allah știe cine va rămâne statornic și cu *fitrah* neafectată și cine nu. El a știut aceasta dintotdeauna și de aceea este scris. Așadar nu există contradicție între aceste texte. Conform hadisului relatat de Muslim, Iyaad ibn Hammar a spus: „Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a zis că Allah Preaînaltul a spus: **«I-am creat pe supușii Mei hunefaa (monoteiști puri), apoi șeitani i-au rătăcit, interzicându-le ceea ce Eu le-am permis și poruncindu-le să Îmi asocieze pe alții în adorare, alții cărora Eu nu le-am dat autoritate.»**”

Allah știe mai bine cine va fi rătăcit și se va îndepărta de la calea cea dreaptă din cauza șeitaniilor și știe cine va rămâne statornic în credință și va rămâne pe drumul cel drept.

Dacă veți înțelege bine ceea ce noi am afirmat aici, veți înțelege sensul hadisului: **„Allah l-a creat pe Yahyaa ibn Zakariyya credincios în pântecele mamei sale și l-a**

creat pe Faraon necredincios în pântecul mamei sale.” Acesta a fost relatat de Ibn Uday în *Al-Kaamil* și de Tabaraani în *Al-Awsat*.

(3) Dacă toate lucrurile au fost hotărâte, care este înțelesul versetului: „... iar răul care te lovește îți vine de la tine însuși.”?

O parte dintre cei din secta *Qadariyah* care neagă predestinarea citează drept dovadă versetul:

„Binele de care ai parte îți vine de la Allah, iar răul care te lovește îți vine de la tine însuși. Noi te-am Trimis ca Vestitor [trimis, profet] pentru oameni. Iar Allah este de ajuns ca martor!” (Coran 4: 79).

Ei cred că aici „bine” și „rău” reprezintă faptele de ascultare (faptele bune) și păcatele (faptele rele). Însă aceasta este o accepțiune greșită, căci aici bine înseamnă binecuvântare și rău înseamnă nenorociri. Contextul indică faptul că aceasta este interpretarea corectă, căci Allah spune:

„Oriunde ați fi, moartea vă va ajunge, chiar de-ați fi în turnuri semețe.

Dacă au parte de bine, ei zic: «Aceasta este de la Allah!», iar dacă îi lovește un rău, ei zic: «Aceasta este de la tine, [Muhammed]!» Spune: «Toate sunt din partea lui Allah!» Dar ce este cu oamenii aceștia că nu înțeleg ei aproape nicio vorbă? Binele de care ai parte îți vine de la Allah, iar răul care te lovește îți vine de la tine însuși. Noi te-am Trimis ca Vestitor [trimis, profet] pentru oameni. Iar Allah este de ajuns ca martor!» (Coran 4: 78-79).

Allah ne spune că, atunci când ceva bun li se întâmplă ipocriților, cum ar fi obținerea de provizii, victorie sau sănătate, ei spun: „Este de la Allah.” Dar dacă se întâmplă ceva rău, cum ar fi manifestarea unei boli sau teama de un dușman, ei spun: „Aceasta este de la tine, Muhammed, tu ești cel care ai adus această religie și i-ai întors pe oameni împotriva noastră și ne-ai făcut să suferim de pe urma acestor nenorociri.”

„Binele” de aici se referă la binecuvântări, iar „răul” la nenorociri. Este precum în versetele:

„Dacă voi aveți parte de ceva bun, ei sunt mârniți, iar dacă vi se întâmplă ceva rău, ei se bucură de aceasta. Însă

dacă veți fi cu răbdare și vă veți teme [de Allah], viclenia lor nu vă va pricinui nimic rău. Allah cunoaște prea bine ceea ce fac ei.” (Coran 3: 120);

„Și Noi i-am împărțit în comunități pe pământ. Unii dintre ei sunt drepți, iar alții sunt mai puțin de-atât. Și i-am cercat cu bune și rele, doar-doar se vor întoarce [la calea cea bună].” (Coran 7: 168).

Apoi Allah ne spune că nicio nenorocire și nicio binecuvântare nu are loc în afară de ceea ce a fost deja stabilit conform voinței Lui:

„Spune: «Toate sunt din partea lui Allah!» Dar ce este cu oamenii aceștia că nu înțeleg ei aproape nicio vorbă?» (Coran 4: 78).

Allah Preaînaltul a explicat că răul (adică nenorocirile) nu are altă cauză în afară de păcatele persoanei care sunt generate chiar de persoana respectivă. Dar lucrurile bune care i se întâmplă unei persoane au nenumărate motive, căci se întâmplă din Îndurarea lui Allah – se pot întâmpla datorită faptelor bune ale unei persoane sau, pur și simplu, datorită Îndurării lui Allah. Ceea ce oamenii trebuie să facă este să Îi

mulțumească lui Allah, să-L preamărească și să caute iertarea Sa pentru păcatele lor care au atras după sine nenorociri.

Dacă meditați la versetul următor:

„Binele de care ai parte îți vine de la Allah, iar răul care te lovește îți vine de la tine însuți. Noi te-am Trimis ca Vestitor [trimis, profet] pentru oameni. Iar Allah este de ajuns ca martor!” (Coran 4: 79),

vă veți da seama că **„binele”** și **„răul”** reprezintă ceea ce Allah le dă supușilor Săi, nenorocirile și binecuvântările pe care El le trimite oamenilor. Dar expresia **„de la tine însuți”** înseamnă „din cauza păcatelor voastre”. Chiar dacă este un lucru dinainte hotărât, el este explicat prin faptul că Allah a stabilit că nenorocirile vor veni din cauza păcatelor.

În ceea ce privește binele și răul în sensul de fapte bune și rele ale unei persoane, Coranul nu menționează expresia **„care te lovește”**. Allah spune:

„Cel ce vine cu faptă bună va avea parte de ceva și mai bun decât ea, iar cel ce vine cu faptă rea [să știe că] cei care săvârșesc fapte rele nu vor fi răsplătiți

decât după ceea ce au săvârșit.” (Coran 28: 84).

Spune „**cel ce vine**”, deoarece aici fapta bună este acțiunea persoanei care o face; așadar același lucru este spus în ceea ce privește păcatele și acțiunile rele:

„... cei care săvârșesc fapte rele nu vor fi răsplătiți decât după ceea ce au săvârșit.” (Coran 28: 84).

(4) Cum a creat și hotărât Allah răul?

O parte dintre cei din secta *Qadariyah* au încercat să creeze confuzie spunând că Allah este sfânt și mai presus de înfăptuirea răului, iar supușii Săi trebuie de asemenea să declare că El este mai presus de înfăptuirea răului. Ei au amestecat adevărul cu minciuna, creând astfel confuzie.

Răspundem acestei obiecții prin argumentul că Allah nu creează răul pur în care nu există nicio parte bună, niciun beneficiu pentru nicio ființă și în care nu se află înțelepciune și milă. El nu pedepsește oamenii fără ca ei să nu fi păcătuit. Unii savanți musulmani, precum șeikhul Islamului

Ibn Taymiyah, Ibn al-Qayyim și alții, au explicat înțelepciunea și mila ce se ascund în spatele creării lui Iblis, a insectelor și animalelor sălbatice.

Orice lucru creat trebuie să fie considerat bun într-un anumit sens și rău în altul. Allah l-a creat pe Iblis pentru a-și testa supușii prin el, căci unii îl vor urî și vor lupta împotriva lui, a celor care îl sprijină și vor fi prietenii Celui Milostiv și I se vor supune Lui, dar alții se vor împrieteni cu Iblis și îi vor urma calea.

2. Cei care nu se străduiesc, bazându-se în schimb pe predestinare

Un alt grup s-a rătăcit în ceea ce privește predestinarea, deoarece a spus: „Dacă Allah știe tot ce vom face și știe care este destinația noastră finală, Raiul sau Iadul, și El este Creatorul faptelor noastre, atunci de ce să ne mai străduim? De ce să nu lăsăm hotărârea lui Allah să își urmeze cursul pentru a obține ceea ce a fost rânduit pentru noi, indiferent dacă ne convine sau nu?”

Eroarea este și mai mare în cazul unor credincioși devotați, asceți și sufiți, însă ea nu

a fost adoptată ca atare de către un grup anume. Deși nu a fost adoptată de un grup anume, această credință o au mulți musulmani ignoranți și eretici care s-au înșelat.

Aceștia cred în predestinare și în faptul că Allah știe toate lucrurile, că El le-a creat pe toate și a intenționat toate lucrurile care există, dar pretind că Allah este mulțumit și iubește tot ceea ce a creat și a intenționat. Ei pretind că nu există nicio nevoie ca noi să ne străduim, căci ceea ce ne-a fost rânduit va veni la noi. Ei pretind că oamenii sunt forțați sau obligați să facă lucrurile pe care le fac și că omul nu are niciun mijloc de a-și influența acțiunile; dimpotrivă, în ceea ce privește predestinarea, el este precum o pană purtată de vânt sau precum o persoană care cade de pe vârful unui munte într-o vale adâncă – în timp ce cade, ea nu are absolut deloc autocontrol.

Acești oameni uită să se străduiască, invocând predestinarea, chiar înainte ca aceasta să aibă loc. De asemenea, ei folosesc predestinarea drept scuză pentru lucrurile pe care le fac și sunt contrare legislației islamice. Au dus acest lucru la o asemenea extremă,

încât nu mai fac diferența între credință și necredință sau între cei ce sunt îndrumați și cei care sunt rătăciți – dacă toți sunt creațiile lui Allah, ce sens mai are să facă vreo diferență?

Această credință deviantă a rătăcit mulți oameni și i-a abătut de la drumul corect; a răsturnat balanța dreptății și a adevărului și a irosit multă energie în lumea musulmană, schilodind-o și, în unele cazuri, constituind un avantaj pentru dușmanii Islamului.

Un efect al acestei credințe a fost și următorul raționament: Allah iubește necredința, politeismul, crima, precurvia, furtul, neascultarea părinților și alte păcate, dacă Allah iubește și este mulțumit de tot ceea ce a creat și a adus la viață.

Un alt efect constă în faptul că oamenii care cred astfel renunță să mai facă fapte bune care să îi conducă spre Rai și să îi salveze de Iad și comit multe păcate majore (care îi condamnă la Iad), invocând motivul că predestinarea trebuie împlinită și că tot ceea ce a fost rânduit pentru o persoană se va împlini, deci ce sens ar mai avea să se străduiască și să facă eforturi?

Acești oameni au renunțat să mai încerce toate modalitățile posibile de salvare și au uitat de rugăciune, post, rugi către Allah, precum și de ideea de a căuta permanent ajutorul lui Allah și de a avea încredere în Allah, crezând că nu are niciun sens să mai facă ceva. Orice dorește Allah să se întâmple se va întâmpla, deci nu avem nimic de câștigat dacă facem *du'a* sau ne străduim pe cale.

Mulți dintre aceștia acceptă asupra celor nevinovați de către oamenii răi și corupția persoanelor imorale, deoarece ceea ce se petrece este în conformitate cu dorința și rânduiala lui Allah. Ei neglijează îndatorirea de a se bucura de tot ceea ce este bun și de a interzice ceea ce este rău și sunt dezinteresați în a duce la îndeplinire pedepsele impuse de legislația islamică (*hudud* și *qasaas*), căci orice rău și nedreptate care are loc este predestinată și nu poate fi evitată.

Șeikhul Islamului, Ibn Taymiyah (Allah să aibă milă de el!), a dezbătut acest subiect în mai multe dintre cărțile sale. El a spus: „Cei cred în Voința Divină și în predestinare, dar pretind că acestea corespund cu ceea ce Îi place lui Allah, sfârșesc prin a anula toate

legile, poruncile și interdicțiile, deși recunosc că Allah este Stăpânul tuturor lucrurilor create, în general, și că nu există altă ființă, cu excepția lui Allah, care să aibă control asupra lor. Aceasta este problema multor grupuri de sufiți și asceți; fie că e vorba de credințele lor, sau de felul în care se comportă, unii ajung chiar să permită lucruri care au fost interzise, afirmând că îndatoririle nu mai sunt obligatorii sau declarându-și adevărul față de anularea pedepselor.”

De asemenea, autorul menționat mai sus a adăugat: „Acești oameni cred că Allah este Creatorul a tot ceea ce există, deci și a faptelor supușilor Săi, iar El voiește tot ceea ce există. Dar ei nu fac diferența între credință și necredință, între ceea ce este bun și ceea ce este rău, între adevăr și minciună, între cine este îndrumat și cine rătăcește, între cel ce este drept și cel păcătos, între adevăratul Profet și falsul profet, între un prieten al lui Allah și dușmanul Său, între cineva de care Allah este mulțumit și cineva pe care Allah este mânios, între cineva pe care Allah îl iubește și cineva pe care Allah îl urăște, între dreptate și asuprire, între supunere și nesupunere, între acțiunile oamenilor Raiului

și acțiunile oamenilor Iadului, între cel onest și cel imoral. Ei recunosc factorii pe care toate lucrurile create le au în comun: totul este supus cunoașterii primordiale a lui Allah, Voinței căreia nu I te poți opune și puterii atotcuprinzătoare a lui Allah și totul este creat de către El. Ei recunosc acești factori comuni, dar nu reușesc să vadă diferențele dintre lucruri.”

„Cei care urmează această cale au ajuns până la a afirma că esența tuturor lucrurilor create este Însuși Allah. Au folosit argumentul că nimic nu se întâmplă fără voia lui Allah pentru a-și justifica propriile acțiuni greșite, așa cum a zis Al-Hariri: «Îl resping pe Domnul în fața Căruia aș putea să nu mă supun» și Ibn Isra’îl a spus: «Am început să fac tot ceea ce El a ales ca eu să fac, astfel încât tot ceea ce fac a devenit un act de supunere.» Ei au numit acestea realitate, în sensul că este realitatea *rububiyah*.”

Ibn al-Qayyim a discutat de acest grup în valoroasa sa carte *Șifaa' al-'Aliyl*, unde a scris: „Apoi a apărut un alt grup care a spus că faptele voluntare ale omului – și, în viziunea lor, el nu avea nicio alegere în această privință – sunt precum acțiunile unui

copac bătut de vânt sau acțiunile valurilor: el este forțat să se supună. El nu este îndrumat să facă acele lucruri pentru care a fost creat, ci mai degrabă forțat, obligat.”

Urmașii lor au continuat să facă același lucru și au stabilit o școală de gândire. Au scris cărți și au introdus ideea că toate faptele care i-au fost impuse omului de către Allah sunt mai presus de putința sa și, de fapt, a-i cere să le facă ar fi ca și cum i-ai cere unui om paralizat să urce până în al șaptelea cer. De aceea a-l obliga pe om să creadă și să urmeze legile lui Allah era ceva nerealizabil; omul este obligat să facă lucruri pe care doar Allah le poate face, Cel care este capabil să le facă pe toate. El l-a obligat pe om să facă faptele Sale și omul nu poate, iar El îl pedepsește din această cauză, deși nu omul este cel care le face.

Apoi ei au fost urmați de un alt grup de credincioși care au spus că nu există niciun păcat pe lume, căci o persoană care face un lucru nu face decât să I se supună voinței lui Allah și acționează în armonie cu aceasta: „Am început să fac tot ceea ce El a ales ca eu să fac, astfel încât tot ceea ce fac devine un act de supunere.”

Unul dintre aceștia a fost condamnat pentru o anumite faptă și a spus: „Dacă nu măș fi supus poruncii Lui, tot Lui mă supuneam și cel care Îi urmează voința nu poate fi acuzat și condamnat.” Filosofii care au pus bazele acestei școli de gândire au afirmat că, în cazul lui Allah, ceea ce El voiește și ceea ce El iubește este același lucru și deci ceea ce El iubește, asta dorește. El a voit tot ceea ce se întâmplă în univers și tot ceea ce a intenționat Îi și place.

Acest grup Îl percepe pe Allah în cel mai rău mod cu putință, atribuindu-I cele mai rele forme de nedreptate. Ei au spus că poruncile de la Allah și interdicțiile sale pot fi comparate cu a obliga un om paralizat să urce până la al șaptelea cer sau cu a-i cere unui mort să dea viață unui lucru lipsit de viață; Allah îi pedepsește rău pe supușii Săi pentru ceva ce nu pot evita să nu facă și pentru că nu fac ceva ce nu sunt în stare să facă. Îl vedem pe unul dintre *'aarifū* lor (cel care se presupune că posedă cunoaștere despre Allah) spunând în poeziile sale în care se plânge de Domnul său:

„El a fost aruncat în mare, legat, și i s-a spus:

«Fii atent, fii atent! Să nu te uzi!»

Ibn al-Qayyim a notat că acest gen de oameni vor „să-și justifice propriile păcate prin predestinarea lui Allah pentru ca ei să fie absolviți de vină și păcat și afirmă că, de fapt, acestea sunt acțiunile Creatorului Atoateștiutor.”

Autorul introducerii cărții *Aş-Şifaa'* a subliniat că „neasumarea propriilor fapte este motivul pentru care curentul predominant al fiecărei epoci este *al-jabr* (convingerea că o persoană este forțată să facă ceea ce face).” A mai spus: „Credința în *al-jabr* (constrângere) alungă responsabilitatea omului și ușurează povara de a fi făcut păcate și aruncă vina pe forțele care motivează voința omului și îl determină să facă păcate. Majoritatea coplesitoare a oamenilor urmează această credință în constrângere (*al-jabr*). Cel care adoră idoli spune că treburile sale se află în mâinile idolilor pe care îi adoră și dă vina pe timp (*ad-dahr*) și crede că omul este sub controlul nopții sau al zilei (sau al împrejurărilor).”

Cei care își afirmă credința în Allah consideră că forțele divine conduc omul așa cum își doresc și el nu are nici voința, nici

dreptul de a alege. Această idee a luat forme diverse în ultima vreme, cei care cred în constrângere (*al-jabr*) spunând că voința omului este controlată de instinctele sale, de bagajul genetic și de mediul înconjurător asupra căruia omul nu deține controlul. Deci el nu are altă opțiune în afară de a face păcate, căci voința omului nu are nicio influență asupra motivelor psihologice, ci se constituie mai degrabă ca rezultat al acestor motive psihologice, fiind dominată de influențele psihologice sau exterioare care nu pot fi evitate.

Când ideea de constrângere (*al-jabr*) s-a răspândit printre musulmani, în ultima perioadă, prin intermediul diferitelor școli sufite, a apărut o situație nocivă, mai ales prin îmbinarea acestei teorii cu respingerea ideii de cauză și efect. Unul dintre ei a spus:

„Condeiful destinului a scris ceea ce urma să vină.

Este același lucru dacă ne mișcăm sau stăm neclintiți...

Este o nebunie să vă faceți provizii,

Când fătul ascuns în pânțele mamei și-a luat deja proviziile.”

Ideea acestui grup conduce la necredința în Allah și la respingerea a ceea ce se spune în Cărțile Sale și a mesajului adus de Trimișii Săi. Ibn Taymiyah (Allah să aibă milă de el!) a spus: „Cel care crede în predestinare, dar o folosește ca dovadă și pretext pentru a anula poruncile lui Allah este mai rău decât cel care crede în poruncile lui Allah, dar respinge predestinarea. Există un consens între musulmani și cei care urmează alte religii că acela care folosește predestinarea ca dovadă și pretext și recunoaște că Allah este Cel care a creat totul, dar nu face diferența între ceea ce a fost permis și ceea ce a fost interzis, între un credincios și un necredincios, nu crede în niciunul dintre Profeți și în niciuna dintre Cărți, în viziunea unei astfel de persoane Adam și Iblis sunt la fel, așa cum sunt și Noe și poporul său, Moise și Faraon, companionii și necredincioșii.”

Autorul a adăugat: „Cel care recunoaște primordialitatea cunoașterii lui Allah și cartea Sa, dar pretinde că este suficient și nu mai este nevoie de porunci, interdicții sau de strădanie și că acela căruia îi este destinat să intre în Rai o va face fără

niciun efort din partea sa și cel căruia îi este destinat să intre în Iad o va face fără nicio faptă rea din partea sa este mai necredincios decât cei care pur și simplu nu cred în predestinare și sunt mult mai rătăciți. Ceea ce ei afirmă implică faptul că nu contează poruncile și prohibițiile, ceea ce este permis și ceea ce este interzis, promisiunea Raiului și amenințarea Iadului. Sunt mai necredincioși decât unii nemusulmani.”

El a spus: „Dacă acești oameni insistă în această convingere, sunt mai necredincioși decât unii nemusulmani, căci cel puțin parte dintre aceștia cred în porunci și interdicții, în promisiunea Paradisului și amenințarea Iadului, în recompensă și pedeapsă, dar ei s-au schimbat și au modificat religia și au crezut într-o parte și au respins alta.”

Combaterea grupului *Al-Qadariyah al-Jabariyah* (cei care cred în predestinare, dar afirmă că omul este obligat să facă tot ceea ce face, neavând liber arbitru)

Acest grup poate fi combătut prin mai multe argumente:

(1) Modul greșit de a folosi cuvântul *jabr* (obligație, contrângere) pentru a descrie acțiunile omului

Ei folosesc un termen care nu se găsește în Coran sau Sunnah, deși noi suntem obligați să folosim cuvintele folosite în textele autentice (Coran și Sunnah). Laalkaa'i a relatat cu *isnad* că Baqiyah a spus: „I-am întrebat pe Awzaa'i și Zubaydi despre *jabr*.” Zubaydi a spus: „Allah este prea mare și puternic pentru a obliga pe cineva, dar El hotărăște și îl creează pe supusul Său cu *fitrah* pe care o dorește.” Azaa'i a spus: „Nu știu nicio origine a cuvântului *al-jabr* (constrângere) în Coran și Sunnah, așa că evit să folosesc cuvântul. Dar *al-qadaa'*, *al-qadar*, *al-khalq* (creație) și *al-jabr* (formarea, crearea) sunt cuvinte cunoscute în Coran și în spusele Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!).”

Astfel de perspective au fost relatate de la mai mulți savanți din rândul predecesorilor pioși, cum ar fi Sufyyan ath-Thawri, Abu Işhaaq al-Fazaari și alții. Lor nu le plăcea să spună că omul era obligat (*mujbar*) să facă ceea ce face, deoarece considerau cuvântul

jabr polisemantic. Cuvântul *ijbaar* poate să însemne forțare, ca în propoziția: „*Ajbara al-aab ibnatahu 'ala'n-Nikah / Tatăl și-a obligat fiica să se mărite*” sau „*Jabara al-haakim ar-rajul 'ala bay'i maalihi li wafaa' daynihi / Judecătorul l-a forțat să își vândă proprietățile pentru a-și plăti datoria*”. În aceste cazuri *ijbaar* înseamnă obligare, forțare; atunci când ei spun „*Ajbara Allah al-'ibaad / Allah i-a obligat pe supușii Săi*” înseamnă că i-a forțat, nu că i-a făcut să-și dorească să facă faptele pentru că ei înșiși vor asta.

A aplica acest termen lui Allah este o greșeală evidentă, „căci Allah este mai presus de obligarea cuiva. Cel care îl forțează pe altul este acela care nu este capabil să îi facă pe ceilalți să-și dorească ceva, pentru că lor înșile le place și vor să facă. Dar Allah este capabil să facă aceasta, căci El este cel care face o persoană să-și dorească să facă ceva. Cum poți spune atunci că El forțează și obligă, la fel cum o ființă creată o obligă pe alta?”

Folosirea termenului *jabr* (forțare, obligare) în sensul că Allah i-a făcut pe oameni să își dorească să facă ceea ce El dorește și ei aleg să facă aceasta, fără a fi obligați, este una corectă. Unul dintre

predecesorii pioși a spus, în ceea ce privește înțelesul termenului *Al-Jabbaar* (Cel care Obligă; unul dintre numele lui Allah) – El este Cel care îi face pe oameni să facă ceea ce El dorește.

Datorită faptului că termenul *jabr* este polisemantic, predecesorii pioșii au interzis folosirea lui, atât în formă afirmativă, cât și negativă.

Șeikhul Islamului a menționat, citându-l pe Abu Bakr al-Khallaal în cartea *As-Sunnah*, că Al- Marwezi i-a spus lui Imam Ahmad: „Abu Abdullah, un om spune că Allah își obligă (*ajbara*) supușii.” El a spus: „Noi nu spunem asta.” și a respins afirmația greșită. „Allah rătăcește pe cine voiește El și îndrumă pe cine voiește El.”

Al-Marwezi a relatat că un om a spus: „Allah nu îi obligă pe oameni să facă păcate.” Un alt om a respins ideea și a spus: „Allah îi obligă pe oameni.” Ei l-au întrebat pe Ahmad ibn Hanbal despre aceasta și el i-a certat pe amândoi, pe cel care a spus că Allah îi obligă pe oameni și pe cel care a spus că nu există nicio forțare, până ce ei s-au căit. Le-a spus să spună: „Allah rătăcește pe cine voiește El și îndrumă pe cine voiește El.”

Se relatează că Abu Ishaq al-Fazaari a spus: „Al-Awzaa'i a venit la mine și a spus: «Doi oameni au venit la mine și m-au întrebat despre predestinare și eu am vrut să îi aduc la tine să îi auzi ce spun și să le răspunzi.» Eu (Abu Ishaq) am spus: «Allah să te binecuvânteze! Poți să răspunzi la asta mai bine decât mine.» Așa că Al-Awzaa'i a venit la mine cu încă doi oameni și le-a spus să vorbească. Ei au spus: «Câțiva dintre *Qadariyah* au venit la noi și am dezbătut împreună problema predestinării până când, în cele din urmă, am ajuns să spunem că Allah ne forțează să facem ceea ce ne-a interzis să facem și ne oprește să facem ce ne-a poruncit să facem și ne dă lucruri pe care ni le-a interzis.» I-am spus: «Cei care au venit la voi și v-au spus ce au spus au făcut *bid'ah* (inovație) și au inventat ceva nou în religie și cred că și voi ați venit cu o *bid'ah* care este asemănătoare cu cea a lor.» Al-Azwaa'i a spus: «Ai dreptate și ai făcut bine, Abu Ishaq.»”

(2) Negarea libertății umane de alegere a propriilor fapte este un semn de gândire irațională

Cei care pretind că omul nu are voința de a acționa așa cum alege nu gândesc corect. Ei sunt greșit îndrumați și îi fac și pe alții să greșească. Știm prin noi înșine că acțiunile noastre nu sunt precum acelea ale obiectelor lipsite de viață care nu au niciun fel de control asupra propriilor mișcări.

Într-adevăr, facem diferența între acțiunile involuntare ale corpului nostru și acțiunile pe care alegem să le facem. Astfel, nu avem control asupra mișcărilor inimii și ale plămânilor, ale circulației sângelui prin vene și asupra altor mii de acțiuni complexe care au loc în corpul nostru fără cunoștința noastră; acestea sunt acțiuni în care voința omului nu are niciun rol. La fel și în cazul mișcărilor unei persoane care este afectată de frisoane și nu își poate opri mâna din tremurat.

Dar atunci când o persoană bea sau mănâncă, cumpără și vinde lucruri, se așează, se ridică, se căsătorește, divorțează și așa mai departe, o face prin alegere, prin propria sa

voință și putere. Cei care spun că omul nu are o astfel de forță nu gândesc corect, iar modul lor de a percepe lucrurile este confuz.

Coranul atribuie mereu faptele oamenilor care le săvârșesc. Allah spune:

„Și de la capătul cetății a venit un bărbat, alergând...” (Coran 36: 20);

„Și când s-au supus amândoi și l-a întins pe el pe o tâmplă...” (Coran 37: 103);

„Și l-a lovit Moise [cu pumnul] și l-a ucis pe el...” (Coran 28: 15);

„Și a ieșit el dinaintea neamului său cu toată podoaba sa.” (Coran 28: 79).

Sunt mult mai multe texte care atribuie faptele oamenilor care le-au săvârșit decât versetele citate aici.

(3) Afirmația că Allah iubește și este mulțumit de tot ceea ce a hotărât și a creat

Aceasta este o afirmație falsă, căci Allah a hotărât ca manifestări precum necredința, politeismul și alte păcate, cum ar fi preacurvia, furtul, neascultarea față de părinți, minciuna, mărturia falsă și cheltuirea averii oamenilor pe nedrept să existe, dar El le

urăște și le interzice supușilor Săi să le dea curs.

Ibn al-Qayyim a spus: „Șeikhul Islamului (Allah să aibă milă de el!) mi-a spus că dezaprobă unele grupuri, pentru că iubesc ceea ce Allah și Trimisul Său urăsc. Persoana care a fost învinuită i-a spus: «Iubirea este un foc care arde în inimă tot ceea ce Allah nu dorește și ceea ce există în univers este conform Voinței Lui; ce ar trebui să urăsc?» Șeikhul i-a răspuns: «Dacă Allah este mânios pe unii oameni și îi blestemă și îi condamnă, iar tu te împrietenești cu ei și îi iubești, și îți place și accepți ceea ce ei fac, vei deveni prietenul sau dușmanul lui Allah? » Persoana respectivă a rămas fără cuvinte și nu a mai putut răspunde.”

Vom discuta despre acest subiect atunci când ne vom analiza voința universală a lui Allah și voința Lui legiuitoare (*al-iraadah al-kawniyah wal-iraadah aș-șar'iah*)

(4) Afirmația conform căreia credința în predestinare implică faptul că o persoană nu trebuie să acționeze sau să se străduiască

Acest grup a greșit pretinzând că, dacă o persoană crede în predestinare, nu mai trebuie să se străduiască. Astfel e distorsionată realitatea predestinării; Allah a hotărât mijloace și finalități; nu a hotărât efecte fără cauze. Cel care pretinde că Allah a hotărât finalități și efecte fără mijloace și cauze creează o minciună gravă pe seama lui Allah.

Când Allah îi dă unei persoane o anumită înzestrare, El creează și mijloacele prin care respectiva persoană poate să câștige acea înzestrare. Cel care pretinde că nu e nevoie de străduință, căci orice înzestrare a fost deja hotărâtă și îi va fi dată chiar dacă se străduiește sau nu, nu înțelege hotărârile pe care Allah le-a luat în privința supușilor Săi.

Dacă Allah hotărăște că o anumită persoană va fi binecuvântată cu un copil, atunci El hotărăște ca el să se căsătorească și să aibă relații intime cu soția sa, căci

mijloacele (și cauzele) sunt parte din ceea ce s-a hotărât.

Dacă Allah hotărăște ca o anumită persoană să intre în Rai, El de asemenea hotărăște ca el să creadă și să facă fapte bune și să respecte poruncile lui Allah. Dacă El hotărăște ca o persoană să fie dintre oamenii Iadului, El hotărăște și cauza acestui fapt, cum ar fi necredința sau lipsa faptelor bune.

El poate hotărî ca o persoană să se îmbolnăvească, să caute un tratament și să se facă bine. Astfel, Allah hotărăște boala și hotărăște mijloacele prin care boala să fie îndepărtată pentru ca persoana să se însănătoșească.

Allah poate hotărî ca o persoană să Îl cheme și să Îi caute ajutorul, iar El îi va răspunde la rugăciune și îi va împlini speranțele. El poate hotărî ca o altă persoană să nu Îi caute ajutorul, astfel încât să îl lase în voia propriilor sale puteri, să se scalde în propria lui nefericire. Căci Allah hotărăște efectele și cauzele. Așadar cel care pretinde că efectul are loc fără să existe o cauză nu înțelege cum funcționează predestinarea lui Allah. Este precum o persoană care pretinde că un copil se poate naște fără nicio cauză, că

recoltele pot crește fără apă și pământ, că cineva se poate simți sătul fără să mănânce și își poate potoli setea fără să bea. Textele care indică aceste chestiuni enumerate de noi sunt numeroase.

Textele din Coran și Sunnah sunt pline de îndemnuri de a urma mijloacele prescrise pentru diferite aspecte ale vieții. Sunt îndemnuri la străduință și muncă asiduă pentru asigurarea de provizii, îndemnuri de a face pregătirile de luptă împotriva dușmanilor sau de ați asigura proviziile pentru călătorie.

Allah spune:

„Apoi, după ce Rugăciunea [As-Salat] a fost împlinită, răspândiți-vă pe pământ și căutați harul lui Allah și pomeniți-L mult pe Allah, pentru ca voi să izbândiți!” (Coran 62: 10);

„Deci străbateți întinderile sale. Și mâncați din înzestrarea Lui.” (Coran 67: 15);

„Deci pregătiți [pentru luptă] împotriva lor tot ceea ce puteți din forță și din cai înșeuăți, cu care să-i înspăimântați pe dușmanul lui Allah și pe dușmanul vostru...” (Coran 8: 60).

Și El a poruncit călătorilor care pornesc în Pelerinaj să își ia provizii cu ei:

„Luați cu voi provizie, dar cea mai bună provizie este evlavia! Și să fiți cu frică de Mine, voi cei care aveți minte!”
(Coran 2: 197).

El ne-a poruncit să facem *du'a* și să căutăm ajutorul Lui:

„Și Domnul vostru zice: «Chemați-Mă și Eu vă voi răspunde! Aceia care din prea multă trufie refuză să Mă adore vor intra în Gheena, umiliți.»” (Coran 40: 60);

„Moise a zis către neamul său: «Rugați-vă lui Allah pentru ajutor și fiți răbdători.»” (Coran 7: 128).

Allah ne-a poruncit să ne folosim de acele metode aparte, cum ar fi rugăciunea, postul, dania și pelerinajul, pentru a-L mulțumi și a ajunge în Paradis. Viața Profetului (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și a companionilor săi, precum și viața profetilor, în general, și a celor care le-au urmat calea ne arată cum au utilizat ei aceste mijloace, cât de mult s-au străduit. Folosirea mijloacelor este parte din predestinarea lui Allah și nu contrazice deloc ideea de predestinare.

Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) i-a învățat pe companionii săi înțelesul predestinării, explicând că aceasta nu înseamnă renunțarea la străduință, ci, dimpotrivă, străduința și exercitarea oricărui efort pentru ca omul să își atingă obiectivul propus. Companionii l-au întrebat pe Profet (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) care mai este rostul străduinței dacă toate lucrurile au fost hotărâte, condeiul s-a uscat și totul a fost hotărât de către Stăpânul lumilor? El a spus: **„Să știți că toți vor face lucrurile pentru care au fost creați.”** și a recitat versetele:

„Cât despre cel care dăruiește și are frică [de Allah] și crede în răsplata cea frumoasă, acelaia îi vom ușura Noi [calea] către bucurie. Cât despre cel care este zgârcit și caută să se îmbogățească și tăgăduiește răsplata cea frumoasă, acelaia îi vom ușura Noi [calea] către ceea ce este cel mai greu.” (Coran 92: 5-10).

Unui dintre companionii care a înțeles ceea ce Allah și Trimisul Său au vrut să spună, atunci când a auzit hadisul despre predestinare, a spus: „Niciodată nu m-am

strădui mai mult decât acum.” El a înțeles că, prin predestinare, Allah nu a anulat necesitatea străduinței; predestinarea nu implică faptul că ar trebui să ne bazăm numai pe rânduiala lui Allah. Dimpotrivă, ar trebui să ne motiveze să ne străduim și mai mult și să facem eforturi să obținem tot ceea ce este spre binele nostru în această lume și în Viața de Apoi.

Dar trebuie să subliniem că, dacă o persoană se folosește de mijloacele prescrise, nu este permis să se bazeze numai pe ele și să se încreadă numai în ele. Ea trebuie să se încreadă în Allah, Cel care a creat aceste metode.

Savanții noștri spun: „Concentrarea asupra mijloacelor și încrederea în ele reprezintă un fel de politeism care afectează credința omului în monoteism, iar nerecunoașterea mijloacelor este un lucru irațional. Ignorarea totală a mijloacelor subminează autoritatea legislației islamice, dar încrederea și speranța în Allah izvorăște din înțelegerea corectă a monoteismului, rațiunii și legislației islamice.” Dacă ne bazăm numai pe mijloace, inima depinde de ele, punându-și toate speranțele în acestea. Nu

merită să ne punem speranțele în nimic din ceea ce este creat, căci nu există nimic (în afară de Allah) care să fie independent. Orice lucru creat trebuie să aibă pe cineva care să îl susțină și ceva care să i se opună. În plus, dacă Allah nu supune acel lucru creat pentru ca el să devină mijlocul prin care să ajungi la finalitatea urmărită, atunci el nu este mijlocul de care ai nevoie. Acest lucru ne demonstrează că Allah este Stăpânul și Regele tuturor lucrurilor, al cerurilor și al pământului și a tot ceea ce se află între ele, al stelelor și al planetelor și a tot ceea ce ele conțin. Nu contează cum anume o stea, o planetă, un înger sau orice altceva se comportă; vei descoperi că acea creație nu este independentă în tot ceea ce face; în mod inevitabil sunt și alți factori implicați și sunt de asemenea forțe care se opun, care încearcă să oprească ceea ce se întâmplă.” Orice mijloc are nevoie de factori adiționali și de forțe care se opun. Dacă acești factori lipsesc și forțele care se opun nu sunt îndepărtate, atunci scopul nu poate fi atins. Ploaia nu va face planta să crească de una singură decât dacă există și alți factori, cum ar fi aerul, pământul etc. Recoltele nu pot ajunge la maturitate

decât dacă paraziții sunt ținuți la distanță. Mâncarea și băutura nu vor hrăni decât dacă sunt consumate de către organism și dacă vor trece prin diferitele procese digestive. Niciunul dintre aceste lucruri nu ne pot fi de folos decât dacă forțele care se opun sunt deviate.

Oamenii înțelepți știu că nu pot face ceea ce vor în mod independent. Adesea ei pot să aibă la dispoziție toate mijloacele, apoi ceva se interpune între ei și lucrurile pe care și le doresc:

„... în așa fel încât pământul își ia podoaba și se împodobește. Dar când sălășluitorii săi cred că ei sunt stăpâni peste el, iată că peste el vine porunca Noastră, în timpul nopții sau în timpul zilei, și îl prefacem în miriște, ca și cum în ajun n-ar fi fost plin de bogăție.” (Coran 10: 24).

Laalkaa'i a spus că un om i-a cerut sclavei sale să îi aducă apă. Ea i-a adus apa într-un vas de sticlă și i-a turnat un pic în palmă. El a pus-o la gură și a spus: „Sunt unii oameni care spun că nu pot să beau asta. Ea este liberă dacă nu pot să beau asta.”, referindu-se la sclava care îi turnase apa. Sclava a lovit paharul cu marginea hainei,

paharul a căzut și s-a spart, toată apa scurgându-se. Astfel, femeia i-a arătat acestui om că nu poate face tot ceea ce dorește decât dacă Allah a hotărât aceasta. Ea i-a dat o lecție, eliberându-se de sclavie. Câți oameni puternici și bogați, câți conducători nu au crezut că își pot controla treburile pământești și apoi au constatat că sunt neputincioși, nefiind în stare să facă nimic din ceea ce își doreau, oprți fiind de către un dușman puternic, o boală grea, de trădarea unui prieten sau lăcomia cuiva drag:

„Și se va pune stavilă între ei și între ceea ce ei voiesc, întocmai cum s-a făcut cu semenii lor mai înainte, fiindcă ei s-au aflat în mare îndoială.” (Coran 34: 54).

(5) Folosirea predestinării drept scuză

Asemenea oameni folosesc predestinarea drept scuză pentru a nu-și mai da silința să facă tot ceea ce ar trebui să facă. Atunci când o persoană este chemată să se roage, să țină post sau să citească din Coran, ea răspunde că, dacă Allah ar fi dorit ca ea să

facă toate acestea, atunci ar fi fost în stare să le facă. Anumite persoane se folosesc de predestinare pentru a-și justifica faptele rele, cum ar fi nedreptatea, corupția și tot ceea ce decurge din acestea. În ceea ce privește faptele rele pe care le fac, ei spun că aceasta este dorința lui Allah, că nu există alegere în acest caz. Acest lucru face ca minciuna să se răspândească în lumea musulmană.

Vedem astfel de oameni care se supun celor care îi asupresc, vedem cum alții chiar îi ajută pe opresori și le spun celorlalți: „Nu ai altă variantă decât să înduri cu răbdare voința lui Allah și ceea ce El a hotărât pentru tine”. Îi vezi făcând lucruri rele, păcate care îl condamnă pe om la Iad, cum ar fi preacurvia, actele imorale și altele, pretinzând că sunt doar rezultatul predestinării.

Dacă ei cred că tot ceea ce se întâmplă își are propria justificare, vor fi ridiculizați de către oamenii înțelepți și vor fi puși în fața unei dileme insolubile. Ibn al-Qayyim ne relatează diferite istorisiri despre astfel de oameni considerați lipsiți de cunoaștere de către înțelepți și care singuri s-au plasat pe un nivel inferior celor al animalelor. El a menționat că unul dintre acești oameni l-a

văzut pe sclavul său în timp ce făcea ceva imoral cu sclava sa. El a vrut să îl pedepsească, dar sclavul știa ce părere are el despre predestinare așa că a spus: „*Al-Qadaa' wal-Qadar* nu ne-a lăsat în pace până nu am făcut aceasta.” Stăpânul ignorant i-a spus: „Cunoștințele tale despre *Al-Qadaa' wal-Qadar* îmi sunt mai dragi decât orice alt lucru. Ești liber de dragul lui Allah.”

Un alt om, văzându-și soția într-o ipostază imorală cu un alt bărbat, a început să o lovească, dar ea a spus: „*Al-Qadaa' wal-Qadar!*” El a spus: „O, tu, dușman al lui Allah! Ai făcut adulter și te justifici în felul ăsta?” Ea a spus: „Ai uitat Sunnah și ai urmat calea lui Ibn 'Abbaas?” Dintr-o dată el și-a dat seama ce făcea, a aruncat biciul și și-a cerut scuze, spunând: „Dacă nu erai tu, m-aș fi rătăcit.”

Un al treilea bărbat a văzut un alt bărbat care făcea fapte imorale cu soția sa și a spus: „Ce este asta?” Ea a zis: „Este voința și hotărârea lui Allah.” El a spus: „Noi acceptăm tot ceea ce Allah hotărăște.”

Dacă predestinarea ar fi cu adevărat o scuză validă, atunci cu toții am putea ucide, răspândi corupția, lua averile oamenilor, asupra pe ceilalți și nu am putea fi trași la

răspundere pentru faptele noastre, pentru că am invoca drept justificare predestinarea. Dar toți oamenii înțelepți știu că această scuză nu poate fi acceptată; altfel, întreaga viață umană ar fi coruptă.

Mulți dintre cei care folosesc predestinarea drept scuză pentru faptele lor rele, pentru imoralitate și rătăcire, se enervează când cineva le face rău. Nu acceptă de la alții justificarea prin predestinare de care ei înșiși se prevalează. Savanții noștri musulmani au înțeles predestinarea de la Stăpânul nostru și de la Profetul nostru (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în modul următor: trebuie să credem în predestinare, dar nu avem voie să folosim predestinarea drept scuză pentru a nu ne strădui sau pentru a ne împotrivi legislației islamice. Predestinarea trebuie folosită pentru a explica dezastrele naturale, nu pentru a ne justifica greșelile.

Șeikhul Islamului (Allah să aibă milă de el!) a spus: „În ceea ce privește rânduiala lui Allah, o persoană se poate afla în două stări: înainte de a se întâmpla sau după ce se întâmplă un fapt anume. Înainte de a se întâmpla, el trebuie să caute ajutorul lui

Allah, să se încreadă în El și să Îl cheme. Dacă hotărârea lui Allah vine asupra sa fără ca el să fi cauzat aceasta, atunci trebuie să îndure cu răbdare și să accepte, iar dacă vine ca urmare a propriilor sale acțiuni și este o binecuvântare, atunci ar trebui să Îi mulțumească lui Allah; dacă este un păcat, atunci trebuie să-I ceară iertare lui Allah. În ceea ce privește porunca lui Allah, o persoană se poate afla în două stări: înainte de faptă, atunci când alege să se supună și să caute ajutorul lui Allah pentru aceasta, și după faptă, când trebuie să ceară iertare pentru defectele sale și să Îi mulțumească lui Allah pentru că l-a binecuvântat cu ceva bun.” Allah spune:

„Deci fii statornic, căci făgăduința lui Allah este adevăr, cere iertare pentru păcatul tău și preamărește-L pe Domnul tău cu laudă, atât spre seară, cât și spre dimineață!” (Coran 40: 55).

Allah i-a poruncit (Profetului) să îndure nenorocirile cu răbdare și să ceară iertare pentru păcatele sale. Allah Preaînaltul spune:

„Iar dacă sunteți răbdători și sunteți evlavioși, [cu siguranță] acesta este

„unul dintre lucrurile cele mai de preț.”
(Coran 3: 186).

Profetul Iosif (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) spune:

„Cei care au frică și au răbdare... Allah nu pierde răsplata celor binefăcători!” (Coran 12: 90).

Nenorocirile trebuie îndurate cu răbdare și teamă de Allah, prin renunțarea la faptele rele. Profetul (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: **„Străduiți-vă să faceți ceea ce vă este de folos, căutați ajutorul lui Allah și nu vă simțiți neajutorați! Dacă ceva vi se întâmplă, să nu spuneți: «Dacă aș fi făcut așa sau așa, aș fi obținut asta sau asta...», ci spuneți: «'Qaddar Allah wa maa şaa'a fa'al / Allah a hotărât și ceea ce El voiește se întâmplă», deoarece cuvântul «dacă» deschide poarta diavolului.»**

Credinciosul înțelept nu va renunța să facă un lucru, gândindu-se că ceea ce a hotărât Allah ca el să facă nu poate fi schimbat. El trebuie să ia poruncile în serios, să știe ce dorește Allah ca el să facă și să se gândească ce anume îi va fi de folos. Apoi trebuie să facă tot posibilul să respecte

poruncile lui Allah și să se folosească de mijloacele pe care le consideră drept cele mai benefice. Dacă nu reușește, nu trebuie să își petreacă timpul în regrete și amărăciune; în aceste cazuri trebuie să spună: **„Qaddar Allah wa maa şaa'a fa'al / Allah a hotărât și ceea ce El voiește se întâmplă.”**

Credința în predestinare și utilizarea ei ca justificare a anumitor realități este folositoare în tratarea problemelor psihologice care apar ca rezultat al eșecului și care risipesc energia oamenilor. Credința în predestinare nu trebuie să îi oprească pe oameni de la a se mai strădui pentru un viitor mai bun.

Referitor la hadisul în care Adam a folosit predestinarea drept justificare

Cei care au puține cunoștințe invocă hadisul în care se relatează cum Adam și Moise (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra lor!) au folosit predestinarea drept scuză pentru greșelile lor. Acesta este un hadis autentic, relatat în *Sahih* și *Sunnan*. Abu Hurayrah (Allah să fie mulțumit de el!) a relatat: „Trimisul lui Allah (Pacea și

binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a spus: «**Adam și Moise (Pacea fie asupra lor!) s-au certat în fața lui Allah și Adam l-a învins pe Moise.**» Profetul Moise a spus: «**Tu ești Adam, cel pe care Allah l-a creat cu propriile Sale mâini și a suflat în el din Spiritul Său; îngerii Săi s-au prosternat în fața ta, El te-a făcut să locuiești în Raiul Său și apoi a trimis omenirea pe pământ din cauza păcatului tău.**» Adam a spus: «**Tu ești Moise, cel pe care Allah l-a ales să poarte Mesajul Său și cu care a vorbit. Ți-a dat Tablele pe care era scrisă explicația tuturor lucrurilor și te-a adus aproape de El. Ai aflat cu cât timp înainte ca eu să fi fost creat Allah a scris Torah?**» Moise a spus: «**Patruzeci de ani.**» Adam a spus: «**Și ai găsit aceste cuvinte acolo:**

Adam s-a revoltat, așadar, împotriva Domnului său și a ajuns în rătăcire. (Coran 20: 121).»

Moise a spus: «**Da.**» Adam a spus: «**Mă învinuiești pentru ceva ce Allah a hotărât ca eu să fac cu patruzeci de ani înainte de a mă crea?**» Trimisul lui Allah (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) a

spus: **«Astfel, Adam l-a învins pe Moise în cearta lor.»»**

Nu există nicio dovadă în acest hadis care să susțină teza celor care folosesc predestinarea drept justificare pentru acțiunile lor rele și pentru păcate. Adam nu a folosit Voința Divină și predestinarea (*Al-Qadaa' wal-Qadar*) drept scuză pentru a-și justifica păcatul și Moise nu l-a învinovățit pe tatăl său, Adam, pentru un păcat de care s-a căit; Allah l-a iertat pe Adam și, în consecință, l-a ales și l-a îndrumat. Moise condamnă dezastrul care a făcut ca Adam și urmașii săi să fie izgoniți din Rai. Adam a citat predestinarea drept cauză a nenorocirii, nu a păcatului, deoarece predestinarea funcționează ca o explicație pentru nenorociri, dar nu și ca o justificare rațională pentru păcate.

Dacă nenorocirile se abat asupra lor, oamenii trebuie să accepte predestinarea:

„Care, dacă s-a abătut asupra lor vreo nenorocire, spun: «Noi suntem ai lui Allah și noi la El ne întoarcem.»» (Coran 2: 156).

Dar cei care fac păcate nu pot să folosească predestinarea drept scuză; trebuie să se căiască și să-I ceară iertare lui Allah:

„Deci fii statornic, căci făgăduința lui Allah este adevăr, cere iertare pentru păcatul tău.” (Coran 40: 55).

Așadar Allah ne spune să îndurăm nenorocirile cu răbdare și să căutăm iertare pentru greșeli și păcate. Allah l-a condamnat pe Iblis, nu pentru că a recunoscut predestinarea:

„A zis: «Doamne, pentru că m-ai dus în rătăcire.»” (Coran 15: 39),

ci pentru că a folosit predestinarea ca justificare a rătăcirii sale.

Ibn al-Qayyim a răspuns în mod diferit celor care au înțeles greșit hadisul referitor la modul în care Adam l-a învins pe Moise în cearta lor. El a spus: „Folosirea predestinării drept scuză pentru păcate este bună în unele cazuri și rea în altele. Este folositor să ne reamintim de predestinare după ce o persoană a căzut în păcat, apoi s-a căit și nu a mai făcut acel păcat, precum în cazul lui Adam. În astfel de cazuri, menționarea predestinării și mărturisirea numelor și atributelor lui Allah într-o manieră care aduce beneficii atât celui

care le spune, cât și celui ce le asculta fac parte din monoteism, căci predestinarea nu trebuie să fie folosită drept scuză pentru anularea unei porunci sau interdicții sau pentru anularea legislației islamice, ci mai degrabă trebuie menționată în calitate de adevăr pur, pentru a demonstra conceptul de predestinare și a arăta că o persoană nu are putere prin sine însăși.

Această perspectivă devine limpede prin faptul că Adam i-a spus lui Moise: **«Mă învinovățești că am făcut ceva pe care Allah a hotărât că îl voi face încă dinainte de a mă fi creat?»** Dacă un om păcătuiește, apoi se căiește și situația este rezolvată ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, apoi cineva îl învinovățește pentru acel lucru, în acest caz este acceptabil să se invoce predestinarea ca motiv și să se spună: «Este ceva ce a fost hotărât înainte ca eu să fi fost creat», deoarece în acest caz nu se folosește predestinarea pentru a anula legile lui Allah sau ca scuză pentru minciună sau greșeală.

Referitor la situațiile în care invocarea predestinării este o greșeală, ele sunt definite de faptul că predestinarea este menționată în legătură cu viitorul, precum atunci când o

persoană face ceva ce este *haram* sau neglijează ceva ce este *wajib* (obligatoriu); dacă este acuzată, ea dă vina pe predestinare, respingând astfel adevărul și mințind, după modelul celor care au insistat să rămână politeiști și au folosit predestinarea ca justificare a politeismului lor, a adorării altor zeități în loc de Allah.”

Este obligatoriu să acceptăm și să fim mulțumiți de ceea ce ne-a fost orânduit?

Dacă păcatele au loc din cauza hotărârii lui Allah, cum putem urî ceva ce El a orânduit? Răspunsul este acesta: „Nu găsim niciun verset în Cartea lui Allah și niciun hadis în tradiția Profetului Său (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) în care să li se poruncească oamenilor să accepte tot ceea ce a fost hotărât în privința faptelor oamenilor, bune sau rele. Dar oamenii sunt obligați să accepte ceea ce Allah a poruncit. Nimeni nu are dreptul să fie mâniaș pe ceea ce Allah a poruncit. Allah spune:

«Însă, nu! [Jur] pe Domnul Tău! Nu vor crede ei [cu adevărat] până ce nu te vor

lua pe tine ca judecător pentru cele care se iscă între ei și nu vor mai afla în sufletele lor temere față de ceea ce tu ai hotărât și nu se vor supune cu desăvârșită supunere [hotărârii tale].» (Coran 4: 65).

Oamenii trebuie să accepte ceea ce Allah a hotărât în privința nenorocirilor care nu sunt păcate, precum în cazul celor încercați prin sărăcie, boală sau umilire și comportament rău din partea celorlalți. Îndurarea necazurilor cu răbdare este ceva obligatoriu (*wajib*) dar mulțumirea cu ea este legiferată, dar oare este obligatoriu sau recomandat? Dintre cele două păreri ale elevilor lui Ahmad și nu numai, cea mai corectă este aceea că este *mustahabb*, nu *wajib*.”

(6) Afirmația: a-i obliga pe oameni să facă altceva decât ceea ce au făcut este ca și cum i-ai obliga să facă ceva dincolo de capacitatea lor

Cei care urmează acest curent de gândire pretind că oamenii care fac păcate nu sunt capabili să facă altceva decât ceea ce au făcut, iar a-i obliga să facă ceva diferit este ca

și cum i-ai obliga să facă ceva ce nu pot face. Islamul respinge această idee:

„Allah nu impune niciunui suflet decât ceea ce este în putința lui.” (Coran 2: 286);

„Allah nu silește pe nimeni decât după cum El i-a dat.” (Coran 65: 7).

Ei folosesc versete precum următoarele drept scuză:

„Ai căror ochi au fost acoperiți cu un văl care-i împiedica să-și amintească de Mine și care nu puteau nici auzi.” (Coran 18: 101);

„Aceia nu pot să-[L] facă neputincios pe pământ! Și ei nu au alți aliați pentru ei, afară de Allah, iar pedeapsa lor va fi îndoită. Ei nu au putut să audă și nu au văzut.” (Coran 11: 20);

„Și Noi am pus o stavilă dinaintea lor și o stavilă în urma lor și astfel le-am acoperit lor ochii și iată că ei nu mai văd.” (Coran 36: 9).

Ei au spus: „Aceste versete afirmă clar că ei nu pot să facă bine.” Astfel, ei opun anumite pasaje din Coran altor pasaje și pretind că versetele se contrazic. Dar Coranul este mai presus de așa ceva.

Răspundem astfel pentru a lămuri confuzia creată: „Putința despre care se vorbește în versetele invocate ca dovadă nu reprezintă genul de putință care constituie o precondiție a respectării poruncilor și interdicțiilor. Dacă o persoană nu este capabilă, atunci poruncile și interdicțiile, promisiunea (Raiului), avertismentul (Iadului), condamnarea și prețuirea, răsplata și pedeapsa nu se aplică. Se știe că oamenilor le-a fost poruncit să facă anumite lucruri și că altele le-au fost interzise, că sunt supuși promisiunii (Raiului) și avertizării (Iadului); așadar știm că putința menționată mai sus nu este la fel cu putința necesară de a respecta poruncile și interdicțiile.

Putința despre care ni se spune că lipsește, în versetele citate anterior, nu ne indică faptul că acelor oameni le este imposibil să facă bine sau că nu sunt în stare să facă bine; ei înșiși neglijează faptele bune și își petrec timpul făcând opusul lor, dar, precum în cazul necredincioșilor pe care Allah i-a obligat să creadă, deși în acel moment ei erau necredincioși, ei nu sunt nici incapabili și lor nici nu le este imposibil să creadă. Ei sunt precum cei care nu sunt capabili să

învețe mai mult, deoarece sunt preocupați să își câștige existența.

Putința este o condiție a obligației, așa cum se menționează în versetele următoare:

„Este o datorie a oamenilor față de Allah [să împlinescă] Pelerinajul la această Casă, dacă au mijloacele pentru aceasta.” (Coran 3: 97);

„Acela care nu află [un rob] trebuie să postească două luni, una după alta, înainte de a se atinge. Însă acela care nu poate [să o facă], trebuie să dea hrană la șaizeci de sărmani.” (Coran 58: 4).

Și în hadisuri precum acesta: **„Roagă-te în picioare și dacă nu poți, atunci așezat, și dacă nu poți, atunci pe o parte.”** Este recunoscut faptul că Allah nu poruncește unei persoane ceva ce ea nu este în stare să facă. Nu i se cere unui om paralizat să facă rugăciunea în picioare sau unui bolnav să postească, sau unui orb să lupte sau să meargă la *jihad*, deoarece îndeplinirea acestor lucruri sunt dificile.

Savanții musulmani sunt de acord că, dacă o persoană este incapabilă să facă unele fapte obligatorii, el nu este obligat să facă ceea

ce nu poate. Dacă piciorul unei persoane a fost tăiat, el nu mai trebuie spălat, iar cel care nu poate să facă *ghusl* (să facă baie) pentru a se curăța de *janaabah* (impuritate majoră), care nu poate să stea sau să se aplece, nu este obligat să facă ceea ce nu este în stare. Așadar, prin consensul musulmanilor, este limpede că incapacitatea de care se vorbește în versetele respective, pe care acest grup o invocă în calitate de dovadă, nu are legătură cu toate poruncile, interdicțiile și obligațiile prescrise de către Allah. Allah a hotărât în versetele citate ca fiecare om să respecte poruncile și interdicțiile conform putinței sale.

(7) Această perspectivă implică faptul că două lucruri diferite sunt asemănătoare

Cei care urmează perspectiva menționată mai sus îi consideră egali pe oamenii buni cu cei imorali, pe cei dreți cu cei răi, pe oamenii Raiului cu oamenii Iadului. Dar Atoateștiutorul a făcut diferența între ei:

„Oare să-i punem Noi pe cei care cred și împlinesc fapte bune împreună cu cei care fac stricăciuni pe pământ sau să-i

punem pe cei cu frică [de Allah] în rând cu nelegiuții?” (Coran 38: 27-28);

„Ori socotesc aceia care au săvârșit fapte rele că îi vom ține pe ei deopotrivă cu aceia care au fost cu credință și au împlinit fapte bune atât în viața lor, cât și după moartea lor?” (Coran 45: 21);

„Oare Noi îi tratăm pe cei supuși [lui Allah] la fel ca pe cei păcătoși?! Ce-i cu voi? Cum judecați?” (Coran 68: 35-36).

3. Concepția *Ahl as-Sunna wal-Jamaa'ah* în ceea ce privește predestinarea

Am explicat concepțiile celor care s-au rătăcit în ceea ce privește subiectul predestinării. Dorim acum să descriem viziunea *Ahl as-Sunnah wal-Jamaa'ah* în această chestiune. Mulți savanți și-au explicat concepțiile și o să cităm aici părerea celor mai buni dintre ei.

(1) Șeikhul Islamului, Ibn Taymiyah (Allah să îl răsplătească!), rezumă perspectiva *Ahl as-Sunna wal-Jamaa'ah*

Șeikhul Islamului, Ibn Taymiyah (Allah să îl răsplătească!), a spus: „Punctul de vedere al *Ahl as-Sunnah* în legătură cu acest subiect este cel indicat de Coran și de Sunnah și este acela care a fost urmat de către companioni, *muhajiruni* (emigranții la Medina), *ansari* (oamenii din Medina care i-au ajutat pe musulmanii mekkani) și de către cei care i-au urmat cu adevărat: Allah este Creatorul și Stăpânul tuturor lucrurilor, inclusiv al tuturor entităților independente și al atributelor lor, cum ar fi faptele oamenilor și alte lucruri.

Ceea ce El dorește se întâmplă și ceea ce El nu dorește nu se întâmplă. Nimic nu poate avea loc fără voința și hotărârea Sa. Nimic din ceea ce El dorește nu este dincolo de puterea Sa; El este Cel care este în stare să facă orice și tot ceea ce dorește este în stare să facă.

Allah știe ce s-a întâmplat și ce va urma; și ceea ce nu s-a întâmplat, dacă se întâmpla cum era. Aceasta include faptele oamenilor și alte lucruri. Allah Preaînaltul a hotărât rânduiețile oamenilor înainte de a-i fi creat; le-a decis durata de viață, proviziile și faptele lor și le-a scris destinul ultim – cine va fi binecuvântat și cine va fi condamnat. Astfel,

ei (*Ahl as-Sunnah wal-Jamaa'ah*) cred că Allah a creat toate lucrurile și este capabil să facă toate lucrurile, că El va cuprinde tot ceea ce există și că El a știut, a hotărât și a scris toate lucrurile înainte ca ele să prindă viață.”

„Predecesorii pioși și savanții acestei comunități sunt de acord că oamenilor li s-a poruncit ceea ce Allah le-a spus să facă și le-a fost interzis ceea ce Allah le-a spus să nu facă. Cu toții cred la fel în ceea ce privește promisiunea și avertismentul Său, menționate în Coran și în Sunnah. Ei sunt de acord că nu există nicio justificare pentru nimeni în ceea ce privește neglijarea unei îndatoriri sau săvârșirea unui fapt interzis, dar doar la Allah se află dovada perfectă împotriva supușilor Săi.”

„Predecesorii pioși și savanții acestei comunități au în comun credința lor în Voința divină și în predestinare (*Al-Qadaa' wal-Qadar*), precum și că Allah este Creatorul tuturor lucrurilor. Ceea ce El dorește se va întâmpla și ceea ce El nu dorește nu se va întâmpla. Allah îi rătăcește pe cei pe care El voiește și îi îndrumă pe cei pe care El dorește. De asemenea, ei cred că oamenii au propria lor voință și libertate de alegere pentru a

îndeplini prin proprie voință și putere ceea ce Allah le dă posibilitatea să facă, dar subliniază că oamenii nu voiesc altceva decât voiește Allah.”

(2) Credința Imamului Abu Bakr Muhammed al-Husayn al-Aajurri în ceea ce privește predestinarea

El (Allah să îl răsplătească!) a spus: „Allah a creat Raiul și Iadul. Pentru fiecare din ele a creat oameni și a jurat pe măreția Lui că va umple Iadul cu ginni și oameni laolaltă. Apoi l-a creat pe Adam (Pacea și binecuvântarea lui Allah fie asupra sa!) și i-a scos din spatele său pe toți urmașii săi care vor fi creați până în Ziua Învierii. I-a împărțit în două grupuri: unul pentru Rai și unul pentru Iad. Apoi l-a creat pe Iblis și i-a poruncit să se prosterneze în fața lui Adam. Știa că nu se va prosterna, în virtutea hotărârii căreia îi era supus – hotărârea de a fi condamnat; ceea ce Allah știa dinainte. Nimeni nu se poate opune legii lui Allah, Cel care face ceea ce dorește cu creația Sa și a Căruia voință și hotărâre este dreaptă.

I-a creat pe Adam și Eva (Pacea fie asupra lor!) și i-a adus pe acest pământ. I-a făcut să locuiască în Rai și le-a poruncit să mănânce în voie de oriunde poftesc (Coran 2: 35), dar le-a interzis să se apropie de un pom anume. Dar hotărârea Lui ca ei să nu I se supună s-a împlinit. El le-a interzis să mănânce din acel pom, însă știa că El hotărâse ca ei să mănânce.

«El nu este întrebat despre ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați.» (Coran 21: 23).

Ei nu au putut evita să mănânce din pom; de aici păcatul lor și alungarea din Rai. Totuși ei fuseseră creați să vină să locuiască pe acest pământ și Allah i-a iertat pentru păcatele lor. Toate acestea Îi erau cunoscute Lui dintotdeauna și nimic nu se poate întâmpla creațiilor Sale fără ca El să fi hotărât asta și să fi cuprins totul cu știința Sa, cunoscând dinainte ceea ce urmează să se întâmple.

El a creat, așa cum și când a dorit, și a creat oamenii binecuvântați sau condamnați înainte de a-i aduce în această lume, pe când erau încă în pântecul mamelor lor. Durata vieții, proviziile și faptele oamenilor sunt scrise

și El îi aduce pe lume; astfel, fiecare persoană se străduiește în conformitate cu ceea ce i-a fost scris și hotărât. Apoi El i-a trimis pe mesagerii Săi, le-a transmis revelația Lui și le-a poruncit să o transmită celor pe care i-a creat. Trimișii au transmis mesajul Domnului lor și i-au sfătuit pe oameni. Cei pentru care Allah a hotărât credința au crezut, cei pentru care a hotărât necredința nu au crezut. Allah Atotputernicul a spus:

«El este Cel care v-a creat. Și printre voi se află unii care nu cred și printre voi se află unii care cred, însă Allah vede bine ceea ce faceți.» (Coran 64: 2).

Dintre creațiile Sale, El iubește pe cine El dorește dintre supușii Săi și îi deschide aceluia inima pentru credință și Islam; pe alții îi urăște și le acoperă inimile, auzul și văzul, astfel încât ei să nu fie niciodată îndrumați. El rătăcește pe cine El dorește și îi îndrumă pe cei care dorește.

«El nu este întrebat despre ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați.» (Coran 21: 23).

Tot ceea ce este creat Îi aparține lui Allah și El face ce dorește cu creația Sa, fără a fi nedrept. Preamărit fie Domnul nostru, mai

presus de toate nedreptățile care Îi sunt atribuite! Este nedrept cel care ia ceva ce nu îi aparține, dar lui Allah Îi aparține tot ceea ce este în ceruri și pe pământ și tot ceea ce este între ele sau sub pământ (Coran 20: 6). Lui Îi aparține lumea aceasta și Viața de Apoi. Îi place să fie ascultat de către supușii Săi și le poruncește acestora să Îl asculte; cei pe care îi ajută Îl ascultă. El interzice nesupunerea, dar a permis și această posibilitate, fără a-I fi un lucru plăcut și fără a porunci oamenilor aceasta. Preamărit fie Allah, mai presus de poruncirea sau iubirea răului! Preamărit fie El mai presus de tot ceea ce se întâmplă în regatul Său, fără voința Lui sau fără știința Lui, înainte ca ele să se întâmple! El a știut ce va face creația Lui înainte și după ce a creat-o, prin voința și hotărârea Sa.

Din porunca Sa, condeiul a scris în *Al-Lauh al-Mahfuz* toate faptele bune și rele. El îi laudă pe supușii Săi care Îi dau ascultare; le permite faptele bune și le promite o mare răsplată pentru aceasta, chiar dacă fără ajutorul Lui ei nu ar fi reușit să facă acele fapte bune pentru care merită răsplată.

«Aceasta este mare mila lui Allah, pe care El o dăruiește cui voiește, căci

Allah este Dătător de mare îndurare.»

(Coran 57: 21).

În mod asemănător, îi condamnă pe cei care nu I se supun și îi avertizează în legătură cu aceasta. Li se permit lor astfel de fapte și acest lucru este conform hotărârii căreia i se supun. El rătăcește pe cine dorește și îndrumă pe cine dorește.”

Muhammed ibn al-Husayn a spus: „Acesta este punctul nostru de vedere în legătură cu predestinarea.”

(3) Credința lui At-Tahaawi în ceea ce privește predestinarea

At-Tahaawi (Allah să aibă milă de el!) a afirmat în ceea ce privește predestinarea: „El (Allah) a creat universul în conformitate cu știința Sa și a transmis hotărârile Sale în ceea ce privește creaturile și le-a stabilit durata de viață. Nimic nu I-a fost ascuns înainte de a le crea. A știut ce vor face înainte să le creeze și le-a poruncit să Îl asculte și le-a interzis să nu I se supună.

Totul se întâmplă în conformitate cu rânduiala și voința Lui și voinței Lui nu I te poți opune. Supușii Săi nu au altă voință în

afară de voința lui Allah, căci ceea ce Allah voiește se va întâmpla și ceea ce nu dorește nu se va întâmpla.

El îi îndrumă pe cei pe care El voiește și îi protejează și îi ține departe de păcate prin Mila Sa. Și el îl rătăcește pe cine El voiește și îl uită și îl testează prin Dreptatea Sa. Toți oamenii sunt supuși Voinței Sale, între Îndurare și Dreptate. El este mai presus de orice oponenti sau rivali. Nimeni nu poate să dea la o parte Voința Sa, nu poate învinge Judecata Sa, nu poate respinge porunca Sa. Credem în toate acestea și suntem siguri că totul vine de la El.”

„Allah a știut dintotdeauna numărul celor care vor intra în Rai și al celor care vor intra în Iad; a știut totul deodată și numărul acestora nici nu va crește, nici nu va scădea.

În același fel, acțiunile lor sunt în conformitate cu știința Sa despre ceea ce urmează să facă și fiecare persoană este îndrumată să facă faptele pentru care a fost creată. Vor fi judecați în funcție de ultimele fapte; cel binecuvântat este acela care a fost binecuvântat din hotărârea lui Allah și cel condamnat a fost condamnat din porunca lui Allah.

Principiul predestinării este un secret al lui Allah în ceea ce privește creația Sa, iar acest secret nu a fost spus niciunui înger apropiat de El și niciunui Profet trimis de El. Discutarea acestei chestiuni în amănunt generează rătăcirea, pierderea Îndurării lui Allah și trecerea spre un tărâm interzis. Așa că fiți atenți să nu dați curs acestui gând și să nu vă puneți întrebări, căci Allah a ținut secret predestinarea față de creaturile Sale și le-a interzis să o cerceteze, așa cum El spune:

«El nu este întrebat despre ceea ce face, pe când ei vor fi întrebați.» (Coran 21: 23).

Oricine întreabă: «De ce face El astfel?» a respins legea Coranului, iar cel care respinge legea Coranului este un necredincios. Un prieten apropiat al lui Allah trebuie să aibă inima plină de lumină; acesta este statutul celui care are cunoaștere profundă, căci cunoașterea este de două feluri: cunoașterea care se manifestă în creație și cunoașterea care îi este ascunsă creației. A nega cunoașterea care a fost dezvăluită constituie un act de necredință, iar a pretinde că știi lucrurile care au fost ascunse constituie un act de necredință. Ne putem afirma credința

numai prin acceptarea cunoașterii care ne-a fost dezvăluită și prin lăsarea la o parte a cunoașterii pe care numai Allah o posedă.

Noi credem în *Al-Lauh al-Mahfuz* și în condei și în tot ceea ce a fost orânduit. Chiar dacă toate creațiile se unesc pentru a se împotrivi unui lucru despre care Allah a hotărât să se întâmple, ele nu vor reuși. Și dacă toți se unesc pentru a face un lucru despre care Allah a hotărât să nu se întâmple, nu vor reuși. Penița s-a uscat și a fost scris ce se va întâmpla până în Ziua Învierii. Ceea ce unei persoane nu i s-a întâmplat nu ar fi avut cum să i se întâmple și invers.

Fiecare persoană trebuie să realizeze că Allah cunoaște deja tot ceea ce li se va întâmpla creaturilor Lui. El a hotărât aceasta, iar voința Sa este implacabilă și inevitabilă. Nimeni nu o poate opri, îndepărta sau modifica. Nimeni nu poate să ia sau să adauge ceva creației Sale din ceruri și de pe pământ. Este una dintre limitele credinței și unul dintre principiile științei și recunoașterea unicității și puterii lui Allah și El, Preaînaltul, ne spune în Cartea Sa:

«... și a creat toate lucrurile și le-a orânduit cu bună rânduială.» (Coran 25: 2);

«Porunca lui Allah este o hotărâre hărăzită.» (Coran 33: 38).

Blestemați să fie cei care I se opun lui Allah, punând la îndoială predestinarea Sa, și care examinează problema cu inima îndoită, căutând prin înșelăciunea lor să examineze misterele profunde ale Nevăzutului, devenind astfel mincinoși și păcătoși (Coran 26: 222)!”

CAPITOLUL VI.

DE CE OAMENII SE RĂTĂCESC ATUNCI CÎND ABORDEAZĂ PROBLEMA PREDESTINĂRII?

Să vedem care sunt motivele pentru care cei din grupurile *Qadariyah an-Nafaat*, care respingeau predestinarea, și din grupurile *Qadariyah al-Mujbirah*, care credeau că omul este obligat să facă ceea ce face (*al-jabr*), s-au rătăcit în ce privește acest subiect. Fiecare grup a văzut numai o parte din întreaga chestiune și a ignorat celelalte aspecte. Ei sunt precum un om cu un singur ochi care vede numai o parte a unui lucru și nu vede cealaltă parte. Grupul *Qadariyah*, care nu credea în predestinare, a afirmat că Allah nu dorește necredința, păcatul sau nesupunerea; El nu le iubește și nici nu le acceptă, deci cum putem afirma că El a creat faptele supușilor Săi care includ necredința, păcatul și nesupunerea? *Qadariyah al-Mujbirah*, care credea în constrângere (*al-jabr*), de asemenea susținea că Allah este Creatorul

tuturor lucrurilor și că El iubește și acceptă tot ceea ce El creează.

Grupul *Ahl as-Sunnah wal-Jamaa'ah* vede realitatea; ei cred în adevărul în care ambele grupuri cred și resping neadevărul implicat în afirmațiile lor. Astfel, ei afirmă: „Cu toate că Allah voiește ca nesupunerea și păcatul să existe prin porunca Sa, El nu le iubește și nici nu le acceptă și nici nu le poruncește; mai degrabă, El le urăște și le interzice.”

Aceasta este părerea predecesorilor pioși care afirmă că orice vrea Allah se întâmplă și orice nu vrea Allah nu se întâmplă. Juriștii islamici au căzut de acord că, în cazul în care o persoană face un jurământ și spune: „Jur pe Allah! Voi face cu siguranță cutare lucru, cu voia lui Allah...”, el nu își încalcă jurământul dacă nu realizează respectivul lucru, chiar dacă era ceva *wajib* (obligatoriu) sau *mustahabb* (recomandat). Dar dacă el spune: „... dacă lui Allah Îi place faptul ca eu să fac acest lucru”, atunci el și-a încălcat jurământul dacă a fost un lucru *wajib* sau *mustahabb*.

Acești savanți ai *Ahl as-Sunnah* care au examinat problema expusă mai sus au

spus că, în Cartea lui Allah, Voia Lui este de două tipuri: voia Lui *qadari*, adică poruncile Lui în ce privește Creația Sa și voia Lui *șari'y*, adică legile pe care El vrea ca supușii Lui să le urmeze.

Voința Lui *șari'y* cuprinde tot ceea ce El iubește și de care este mulțumit; voința Lui *qadari* sau *kawni* (universală) va cuprinde tot ceea ce există.

La voința Lui *șari'y* se face referire în următoarele versete:

„Allah vă voiește ușurarea, nu vă voiește împovărarea...” (Coran 2: 185);

„Allah nu voiește să vă facă vouă greutăți, ci dorește să vă curățească și să desăvârșească binefacerea Sa. Poate că voi veți fi mulțumitori!” (Coran 5: 6);

„Allah voiește să vă facă vouă limpezi [poruncile Sale] și să vă arate rânduielile acelor de dinainte de voi [cei bine călăuziți] și El vă iartă pe voi. Și Allah este Atoateștiutor, Înțelept [Alim, Hakim]. Și Allah voiește să vă ierte pe voi, în vreme ce aceia, care urmează poftelor, râvnesc ca voi să vă abateți cât mai mult [de la El]. Allah voiește să vă ușureze

[datorințele,] căci omul a fost creat slab.”

(Coran 4: 26-28);

„Allah voiește să țină departe de la voi, o, neam al [Profetului], rușinea și să vă curățească pe voi întru totul.” (Coran 33: 33).

Voința Sa de tip *șariy* nu are loc în mod necesar decât dacă este urmată de cel de al doilea tip de voință. Acest tip de voință ne indică cu claritate faptul că Allah nu iubește păcatul, nesupunerea, proasta conduită și necredința; El nu le poruncește, nu le acceptă, chiar dacă El voiește ca ele să existe.

Allah iubește și acceptă lucrurile care au de a face cu voia Lui *șariy*, religioasă; El îi răsplătește pe cei care le îndeplinesc și le asigură intrarea în Paradis, ajutându-i în această lume și în Viața de Apoi, asigurând victoria prietenilor Săi pioși apropiați și a supușilor Săi drepti. Aici sunt incluse toate actele de supunere, chiar dacă se întâmplă sau nu.

Voința *qadari* sau voința universală a lui Allah este cea care cuprinde tot ceea ce există; în privința ei afirmăm că, dacă Allah vrea, se va întâmpla și dacă El nu vrea, nu se

va întâmpla. Acesta este tipul menționat în versetele următoare:

„De voiește Allah să călăuzească pe cineva, atunci îi deschide pieptul pentru Islam, iar dacă voiește să ducă pe cineva la rătăcire, atunci îi face pieptul îngust și închis...” (Coran 6: 125);

„Și sfatul meu nu vă este spre folos – de aș vrea să vă sfătuiesc – dacă Allah voiește să vă ducă în rătăcire...” (Coran 11: 34);

„Și de-ar fi voit Allah, ei nu s-ar fi războit, dar Allah face ceea ce voiește El.” (Coran 2: 253);

„Când ai intrat în grădina ta spunând: «Ce voiește Allah [se împlinește]! Nu este putere decât numai la Allah!» (Coran 18: 39).

Acest tip de voință este atotcuprinzător și nimic din ceea ce există nu operează în afara ei. Tot ceea ce se întâmplă în univers se întâmplă prin această voință a lui Allah. Acest lucru se aplică atât credincioșilor, cât și necredincioșilor, dreptilor și imoralilor, oamenilor Paradisului și ai celor ai Iadului, prietenilor și dușmanilor lui Allah, oamenilor supuși pe care El îi iubește și care Îl iubesc pe

El, asupra căroră El și îngerii Lui trimit binecuvântări, și oamenilor nesupuși pe care El îi urăște și îi detestă, care sunt blestemați de Allah și de către cei care blesteamă.

Această voință cuprinde tot ceea ce se întâmplă, atât supunere cât și nesupunere, dar nu include ceea ce nu se întâmplă.

În funcție de ambele tipuri de voință, avem patru categorii de fapte:

1. Cele pentru care ambele tipuri de voință se aplică, cum ar fi – faptele drepte. Allah le voiește prin voia Sa *șariy* și El le poruncește, le iubește și le acceptă. El le voiește prin voința Sa universală, altfel ele (faptele drepte) nu ar avea loc.

2. Cele pentru care numai voința *șariy* se aplică, faptele drepte poruncite de Allah. Necredincioșii și oamenii imorali nu I se supun. Toate acestea fac parte din voința Lui *șariy*; El le iubește și le acceptă, chiar dacă se întâmplă sau nu.

3. Cele pentru care numai voința Lui universală se va aplica, lucrurile pe care Allah le hotărăște și le vrea, dar nu le poruncește – cum ar fi lucrurile permise și păcatele. El nu le poruncește, nici nu le vrea și nici nu le acceptă. El nu poruncește răul și nici nu

acceptă necredința supușilor Săi. Dacă voia Lui, porunca și creația acelor fapte nu ar fi existat, atunci nici ei nu ar fi existat, deoarece ceea ce Allah voiește se întâmplă și ceea ce nu voiește nu se întâmplă.

4. Cele pentru care niciun tip de voință nu se aplică, lucrurile permise și păcatele care nu se întâmplă și nu există. Supușii binecuvântați ai lui Allah sunt cei pentru care Allah poruncește același lucru prin voia lui universală *qadari* și cea *șar'iy*. Cei blestemați sunt cei pentru care El voiește prin voia Sa universală *qadari* ceea ce nu voiește prin cea *șar'iy*.

Ahl al-Sunnah wal-Jamaa'ah sunt cei care înțeleg corect religia lui Allah și nu se prevalează de părți ale Coranului pentru a le opune altor părți. Ei știu că hotărârile lui Allah în privința creației Sale au loc conform celor două tipuri de voință. Oricine percepe faptele oamenilor din ambele perspective (recunoscând ambele tipuri de voință) vede complet și oricine analizează voința *șar'iy* fără cea universală *qadari* sau invers e ca și cum ar privi cu un singur ochi. Așa au făcut qurayșii când au spus:

**„De ar fi voit Allah, nu i-am fi făcut
asociați nici noi, nici părinții noștri și nici
nu am fi oprit nimic...”** (Coran 6: 148).

Allah spune:

**„Spune: «Aveți voi vreo știre pe care
să ne-o arătați? Voi nu urmați decât
bănuieli și voi nu faceți decât să mințiți!»**
(Coran 6: 148).

CAPITOLUL VII.

BENEFICIILE CREDINȚEI ÎN PREDESTINARE

Am explicat anterior modul în care credința islamică în predestinare nu justifică slăbiciunea, lenea și apatia care a afectat o mare parte a comunității musulmane de-a lungul timpului sub pretextul credinței în predestinare. Devierea musulmanilor de la înțelegerea corectă a conceptului de predestinare a generat această situație.

Oricine înțelege credința în predestinare din perspectiva Islamului original va descoperi o mulțime de beneficii care au condus și încă mai conduc la transformarea individului și a comunității.

În continuare, vom enunța unele dintre aceste beneficii ale credinței în predestinare prezentate în acest studiu.

1. Credința în predestinare este un mijloc prin care ne putem îndepărta de politeism

Mulți filosofi au susținut că binele provine de la Allah Preaînaltul și că răul reprezintă creația altor dumnezei; ei susțin acest lucru pentru a evita atribuirea răului lui Allah.

Magii (zoroaștrii) au susținut că Lumina este creatorul binelui și Întunericul creatorul răului.

Cei care fac parte din această comunitate care a afirmat că Allah nu a creat faptele supușilor Săi sau că El nu a creat faptele greșite pretind și că există alți creatori în afară de Allah.

Perfecțiunea credinței în unicitatea lui Allah nu este atinsă decât de către cei care afirmă că Allah Singur este Creatorul a tot ceea ce există în univers, că voința Lui predomină peste creația Lui și ceea ce vrea El se întâmplă și ceea ce nu vrea El nu se întâmplă. Toți cei care nu cred în predestinare nu cred cu adevărat într-un Unic și Singur Dumnezeu și nu Îl recunosc cu adevărat. Credința în predestinare marchează diferența

dintre monoteism și politeism. Cel care crede în predestinare afirmă că acest univers și totul din el a fost creat de un către un Singur Dumnezeu; cei care nu cred acest lucru sugerează că există alți dumnezei în afară de Allah.

2. Menținerea pe calea cea dreaptă atât în momentele dificile, cât și în cele ușoare

Datorită defectelor și slăbiciunii lor, oamenii nu reușesc întotdeauna să rămână pe calea cea dreaptă.

Allah spune:

„Omul a fost făcut nestatornic; când are parte de rău, el este abătut, iar când are parte de bine, el este zgârcit, afară de cei care fac Rugăciunea...” (Coran 70: 19-22).

Credința în predestinare îl ajută pe om să rămână pe calea cea dreaptă, să nu fie nepăsător în momentele ușoare ale vieții și să nu alunece în disperare în momentele dificile; el rămâne conștient că tot binele care i se întâmplă vine de la Allah și nu se datorează

inteligenței sale personale sau a buneii sale planificări:

„Voi nu aveți binefacere decât de la Allah...” (Coran 16: 53).

El nu este precum Qarun care se lăuda în fața oamenilor săi și își afișa în mod arogant comorile și bunăstarea cu care Allah l-a binecuvântat:

„Qarun a fost din neamul lui Moise, însă el s-a răzvrătit împotriva lor. Și i-am dat Noi atâtea comori, încât numai cheile lui apăsau greu asupra unei cete de [bărbați] vânjoși. Și când i-a zis lui neamul său: «Nu te semeți, fiindcă Allah nu-i iubește pe cei care se semețesc, ci caută cu ceea ce ți-a dăruit Allah Casa cea veșnică! Și nu uita partea ta din această viață! Și fă bine, așa după cum și Allah ți-a făcut ție bine! Și nu umbla după stricăciune pe pământ, fiindcă Allah nu-i iubește pe cei care fac stricăciune!», a zis el: «Mie mi s-a dat ceea ce am numai pentru știința pe care eu o stăpânesc!» Oare el nu știa că Allah a nimicit înainte de el dintre neamuri pe cine era mai puternic decât el și adunase mai multe bunuri? Iar

nelegiuții nu sunt întrebați pentru păcatele lor!” (Coran 28: 76-78).

Iar când încercările și necazurile se abat asupra unui om, el știe că acest lucru se întâmplă din porunca lui Allah, ca un test pentru el, așa că nu intră în panică și nici nu se lasă pradă disperării, ci urmărește răsplata de la Allah și așteaptă răbdător; această credință aduce liniște și bucurie în inima credinciosului:

„Nicio nenorocire nu se îndreaptă pe pământ și nici în sufletele voastre fără ca ea să nu se afle într-o carte, înainte ca Noi să o pricinuim. Acesta este un lucru ușor pentru Allah, pentru ca voi să nu fiți triști pentru ceea ce ați pierdut și nici să nu vă prea bucurați pentru ceea ce El vă dăruiește...” (Coran 57: 22-23).

Iar Allah îi laudă pe supușii Lui:

„Care, dacă s-a abătut asupra lor vreo nenorocire, spun: «Noi suntem ai lui Allah și noi la El ne întoarcem.» Aceia sunt cei peste care se pogoară binecuvântarea Domnului lor și îndurarea Lui și aceia sunt cei călăuziți.” (Coran 2: 156-157).

3. Cel care crede în predestinare este întotdeauna conștient de ceea ce face

Cel care crede în predestinare este întotdeauna atent:

„... Dar nu se poate socoti la adăpost de vicleșugurile lui Allah decât neamul celor pierduți!” (Coran 7: 99).

Inima oamenilor este întotdeauna schimbătoare, deoarece se află prinsă între două degete ale lui Ar-Rahman (Celui Milostiv) Care le întoarce precum voiește, iar încercările care sunt trimise asupra inimii oamenilor sunt numeroase. Credinciosul este întotdeauna atent pentru a nu fi influențat de ceva care l-ar putea rătăci și întotdeauna se teme ca ultimele sale fapte să nu fie rele. Acest lucru nu îl face apatic sau leneș, ci îl motivează să se străduiască cu perseverență pentru a urma calea cea dreaptă, pentru a face fapte bune și pentru a evita păcatele și faptele ce vor fi pedepsite. Inima credinciosului este întotdeauna atașată de Creatorul ei, chemându-L, punându-și toată speranța în El, căutându-I ajutorul, rugându-

L pentru a o menține neclintită pe calea cea dreaptă și a fi bine călăuzită.

4. A înfrunta dificultățile și pericolele cu inima puternică

Dacă un om crede că tot ceea ce se întâmplă este poruncit și că mijloacele de trai și durata vieții depind de Allah, atunci se poate confrunta cu dificultățile și nenorocirile inerente vieții cu inima puternică și cu capul sus. Această credință a fost unul dintre factorii care i-au motivat cel mai puternic pe luptătorii angrenați pe calea lui Allah pentru a se comporta plini de curaj pe câmpul de luptă. Ei căutau moartea oriunde, aruncându-se în situații periculoase, sperând că vor muri. Apoi, mai târziu, îl descopereai pe unul dintre ei murind în patul său (din cauze naturale), plângând că nu a murit în bătălie ca martir, deși s-a expus pericolului.

Această credință a fost una dintre cele mai mari surse de putere pentru cei drepiți care s-au confruntat cu răufăcători și tirani. De dragul lui Allah, ei nu se tem de acuzele niciunui om, deoarece știu că totul se află în

măinile lui Allah și orice a hotărât El pentru ei se va întâmpla.

Ei nu se tem să rostească adevărul chiar dacă le sunt luate mijloacele de trai, deoarece acestea se află în mâinile lui Allah. Orice mijloace de trai a hotărât Allah pentru supusul Său nu îi pot fi luate acestuia de către nimeni altcineva și orice Allah nu îi dă supusului Său nu îi poate fi oferit de către nimeni altcineva.